

Talvisodassakin uskottiin Jumalaan

► Sivu 12

Samuel Sammakko
muuttaa
Puijon kirkkoon

► Sivu 2-3

Kongossa käydään
koulua
kuopiolaisten tuella

► Sivu 10-11

Hävittäjälentäjä
Olli Seppänen
näkee johdatuksen

► Sivu 16

KOTIINPALUU

tuntuu hyvältä

Kirkossa on lupa leikkiä, syödä omia eväitä tai vaikka sopia sadepäiväksi treffit ystävän kanssa. Kirkko on olemassa juhlan lisäksi myös arkea varten.

PUIJON SEURAKUNNAN kappalaisen Elina Knuuttilan mielestä kirkossa saa myös leikkiä.

Tervetuloa. Se on viesti, jonka Puijon seurakunnan kappalainen **Elina Knuuttila** toivoo Puijon kirkon peruskorjauksen välittävän kaikille seurakuntalaisille.

”Jeesus sanoi: Joka minun nimesäni ottaa luokseen yhdenkin tällaisen lapsen, se ottaa luokseen minut. Peruskorjauksen yhteydessä rakennetun lastenpaikan on tarkoitus muistuttaa meitä siitä, että kirkko on avoinna kaikille ja jokaisella pitää olla mahdollisuus kokea pyhää omalla tavallaan”, Knuuttila toteaa.

Kirkonsammakko ja puinen mökki

Lastenpaikan sijoittaminen kirkkosaliin vaati muutaman penkkirivin poistamista kirkosta.

”Puuhalipaston lisäksi nurkkaukseen rakennettiin puinen mökki ja nojatuoli, missä vaikkapa äiti voi imettää vauvaansa jumalanpalveluksen aikana. Kun katsoo tarkasti, voi lastenpaikasta löytää myös tutun kirkon siluetin.”

Lisäksi monessa kirkossa asuu tarinoiden mukaan kirkonrotta, mutta tässä rakennuksessa seurakuntalaisia viihdyttää läheisestä Sammakolammesta ideansa saanut Samuel Sammakko.

”Uusi asukas muuttaa kirkkoon 1. adventtina, ja se saa asiaankuuluvasti myös liturgisiin väreihin pohjautuvan vaatekaapin käyttöön.”

AJANKOHTAISTA

Liikunta kuuluu kaikille

Kirkko haluaa edistää nuorten arkiliik-kumista osana seurakuntien toimintaa. Liikunnan tulisi olla sellaista, että kuka tahansa voi osallistua siihen, eikä erityisiä liikuntavarusteita tarvita.

Lokakuun lopussa käynnistyi opetus- ja kulttuuriministeriön tuella Nuoren kirkon Luotu liikkumaan-hanke, jonka tavoitteena on tukea nuorten arjessa jaksamista, vähentää yksinäisyyttä ja lisätä sekä fyysistä että henkistä hyvinvointia. Liikunnan merkitys hyvinvoinnin edistämiseksi ja myös syrjäytymisen ennaltaehkäisyssä on todettu lukuisissa tutkimuksissa.

”Kantavana ajatuksena on kannustaa kaikkia liikkumaan. Sisällöt suunnitellaan niin, että ‘höntsäliikuntakerhoihin’ voi osallistua myös nuori, jolle liikunta ei vielä ole osa arkea. Liikuntakerhojen ovet ovat auki kaikille” innostaa hankekoordinaattori **Markku Autio** Nuoresta kirkosta.

Kerhot suunnitellaan etenkin vähän liikkuville nuorille. Nuoret liikkuvat suosituksiin nähden liian vähän. Kohderyhmänä ovat erityisesti rippikoulu- ja isos-

ikäiset, 15–18-vuotiaat nuoret. Isosten on määrää toimia liikuntakerhojen vetäjänä.

”Ajatuksena on, että liikuntaa lisättäisiin osana seurakunnan muuta toimintaa”, hankekoordinaattori **Markku Autio** Nuoresta kirkosta kertoo. Hän toivoo, että nuorilta itseltään tulisi ideoita, millaisesta liikunnasta voisi olla kyse.

Vuoden 2020 loppuun kestävä hanke alkoi Kuopion, Varkauden ja Kajaanin seurakuntien yhteisellä starttipäivällä Pieksämäellä sijaitsevassa Partaharjun leirikeskuksessa lokakuun lopussa.

Tällä hetkellä Alavan seurakunnassa on joka toinen viikko liikuntavuoro nuorille. Tuomiokirkkoseurakunta järjestää puolestaan joka tiistai liikuntavuoron Kallaveden lukiossa.

”Tarkoitus on kouluttaa liikuntakerhoista vastaavia nuoria paremmiksi liikuntainnostajiksi. Yhtenä tärkeänä tavoitteena on saada rippikoulun kautta vähemmän liikkuvia nuoria mukaan toimintaan. Tämä tulee näkymään jo kevään ja kesän rippikouluissa”, kertoo nuorisotyönohjaaja **Anton Berg** Alavan seurakunnasta.

#SILMÄTRISTISSÄ

TUULA HYTTINEN

Knuuttila toivoo, että Samuelin kautta lasten ja perheiden on helppo lähestyä kirkossa käsiteltäviä aiheita. Sammakon on tehnyt Kuopion käsi- ja taideteollisuusakatemia eläkkeelle jäänyt lehtori **Auli Ilmola**.

Leivänmuruset pöydän alla

Kirkon sijainti ostoskeskuksen vieressä aiheuttaa alueella paljon ohikulkuliikennettä, mikä koetaan Puijon seurakunnassa vahvuudeksi. Sammakkolammenpuistoon kaavailtu iso uudistus tulee toteutuessaan todennäköisesti vielä lisäämään liikkuvan väen määrää.

”Toivomme, että ohikulkijat ottaisivat kirkon tilat haltuunsa. Eli että kirkon aulasta tulisi kokoontumispaikka, missä voisi käydä juomassa kupillisen teetä tai lämmittämässä välipalaa.”

Aulatilojen lisäksi myös kirkkosali on tarkoitus pitää avoinna, jolloin sinne voi tulla hiljenty-mään, tapaamaan ystäviä tai lasten kanssa vaikka retkelle silloinkin, kun kirkossa ei varsinaista toimintaa ole.

”Kirkko on meidän kaikkien yhteinen tila. Ja jotta siitä voi tulla sellainen, siellä pitää olla elämää. Jumala on läsnä erityisesti arjessa, ei vain juhlassa. Ja arkeen kuuluvat leivänmuruset pöydän alla ja kuraiset kumikengät eteisen lattialla.”

Kirkkorakennus hengellisen elämän maamerkkinä

Saneerauksen yhteydessä kirkosta korjattiin reilulla kädellä myös talotekniikkaa ja vanhat ikkunat uusittiin nykyaikaisia vaatimuksia vastaaviksi.

”Olen kiitollinen kirkon peruskorjauksesta, onhan se jo yli 40 vuotta vanha. Lisäksi saneeraus toi mukanaan uutta valoa ja väriä kirkko-

MIKA TAMMENKÄNNI

PUIJON KAMARIKUORO täyttää tänä vuonna 30 vuotta.

saliin”, sanoo Puijon seurakunnan kirkkoherra, lääninrovasti **Jaana Marjanen**.

Myös Puijonlaaksossa asuva **Jukka Ritari** odottaa kirkon avautumista ilolla. Hän kertoo olevansa perinteitä ja instituutioita kannattava mies, jolle pysyvät tavat ja tottumukset tuovat turvaa. Siksi palaaminen Toimintakeskukselta takaisin kirkkorakennukseen tuntuu oikealta.

”Vaikka toiminta siellä on ollut hyvin ihmis-läheistä, niin ajattelen seurakunnan tarvitsevan kuitenkin jonkin kristillisyydestä kertova maallisen merkin, joka muistuttaa elämän hengellisestä puolesta silloinkin, kun jumalanpalveluksia ei ole”, Ritari pohtii.

*Puijon peruskorjattu kirkko avataan Hoosiannaa laulaen 1.12. klo 11.00 alkavassa messussa. Kirkon vihkii uudelleen käyttöön Kuopion hiippakunnan piispa **Jari Jolkkonen**.*

MAIJU KORHONEN

Puijon kamarikuoro täyttää pyöreitä vuosia

30-vuotisjuhlavuoden kunniaksi kuoro esittää yhdessä Savonia-ammattikorkeakoulun sinfonia-orkesterin kanssa **A. Dvorakin** Messun D-duuri – teoksen. Esitystä johtaa AMKO-sinfonian johtaja **Rauno Tikkanen**. Alkupuolella kuullaan joululauluja *a cappella* eli ilman säestystä.

”Kuoron toiminta-ajatuksena on etsiä ja harjoitella perinteisen ohjelmiston lisäksi uusia teoksia, harvemmin kuultuja ja sellaisia, joita kuullaan Kuopiossa ensimmäistä kertaa. Juhlakonsertin ohjelma seuraa juuri tätä periaatetta. Solisteina laulavat sopraano **Piia Rytkönen**, altto **Annastiina Tahkola**, tenori **Veli-Pekka Varpula** ja basso **Henri Tikkanen**”, kertoo Puijon seurakunnan kanttori **Outi Keskisipilä**.

Puijon kamarikuoron laulajat **Heli Väisänen**, **Markus Forsberg** ja **Tommi Markkanen** ovat kaikki

pitkään kuorotoiminnassa mukana olleita musiikin harrastajia ja kehuvat kuoron säännöllistä toimintaa, yhteishenkeä ja tasokkuutta.

”Työskentely on ammattimaista ja ohjelmisto on sopivan monipuolinen ja haastava. Kuoroon pääsee vain laulukokeen kautta, mikä pitää kuoron tason korkeana. Tasainen jako eri äänialojen välillä takaa esitysten kauniin soinnin”, kuorolaiset sanovat.

Puijon kirkon jumalanpalveluselämä on kuorolle tärkeää, ja se osallistuu messuihin erilaisilla kokoonpanoilla kerran kuukaudessa.

Kamarikuoron juhlakonsertti Puijon kirkossa 2. adventtisunnuntaina 8.12. klo 15. Käsi ohjelma 10 €.

PÄÄKIRJOITUS

Minna Siikaniva
minna.siikaniva@evl.fi

Hoosianna

Kirkkovuoden ensimmäinen sunnuntai julistaa, että Jumala ei ole kaukana meistä. Hän lähestyy kansaansa antaakseen sille pelastuksen. Päivän evankeliumit liittävät adventin ja joulun palmusunnuntaihin ja pääsiäisen tapahtumiin.

Hoosiannaa laulaen tervehdimme Jeesusta ja iloitsemme siitä, että hän on tullut ja vapauttanut meidät yhteyteen Jumalan ja toistemme kanssa. Kristillinen toivomme perustuu siihen, että Jeesusta voi huutaa avuksi. Lempeä rauhanruhtinas on kaikkien köyhien, sorrettujen ja syntisten ihmisten toivo. Hän ei tuominut vaan armahti.

Jeesus on maailman valo

Nöyrytyminen omien heikkouksien edessä on usein se tie, joka mahdollistaa kasvun uuteen ja parempaan. Sen sijaan, että yrittäisimme niin kovasti selviytyä itse, voimme liittyä siihen Jerusalemin tien varrella olevaan ihmisjoukkoon ja huutaa Jeesukselle: Hoosianna! Auta!

Mieleeni muistuu eräs ensimmäinen adventtisunnuntai, jolloin pidin pyhäkoulua. Yleensä lapset olivat hyvin vilkkaita ja minulla oli ongelmia saada heidät pysymään luokkahuoneessa. Opettajien lehdessä oli loistava neuvo, jonka toteutin. Tällä kertaa lapset odottivat tunnin alkamista poikkeuksellisesti huoneen oven ulkopuolella. Kun lapset pääsivät sisään, he tulivat täysin pimeään huoneeseen. Sytytin yhden kynttilän ja pyysin, että he miettivät lempipaikkaansa. Hiljaisuus oli kerrassaan käsin kosketeltavaa. Kerroin, että tänään alkaa adventtiaika. Siksi sytytimme tänään ensimmäisen adventtikynttilän. Askartelimme kukin oman kynttilämme ja menimme pienenä kulkueena kirkkoon laulamaan Hoosiannaa. Tuo tunti on jäänyt mieleeni tavallisuudesta poikkeavan rauhallisen tunnelmansa vuoksi.

Ensimmäinen adventtisunnuntai on kirkossa juhla. Tästä laskeudutaan pieneen paastoon ja rauhoitutaan. Pieni paasto on oman elämän tarkkailun aikaa. Se voi näkyä myös siinä, että muistamme hädässä olevia lähimmäisiä lähellä ja kaukana.

*Käy, Herra Jeesus, luokseni,
tee sydämeeni majasi.
Se täytä, Jeesus, armolla
ja asu aina minussa. Virsi 2:5*

KUUKAUDEN VALINNAT

1/5

SEURAKUNTIEN KOLEHTITUOTOT kasvoivat vuodesta 2010 viidenneksellä.

392

VEHMERSALMEN VESITIEKIRKOSSA kävi 392 vierailijaa, yhteensä Tiekirkkoihin tutustui Kuopiossa 9596 kävijää viime kesänä.

3 069 473

SUOMALAISET LAHJOITTIVAT tänä vuonna Yhteisvastuukeräyksen kautta lasten ja nuorten kouluttautumiselle 3 069 473 euroa.

KRISTIINA BRASKIN ja Alavan kirkko-kuoron esittämä, Youtubeen videoitu Suojelusenkelin pääsee **Tuukka Temosen** elokuvaan *Aika jonka sain*. Elokuva kertoo tositapahtumiin pohjautuvan suomalaisen naisen selviytymistarinan. Ensi-ilta on 12.3.2020 Helsingissä.

KIRKON ENERGIA- ja ilmastostrategian tukena erillishankkeessa selvitetään mm. seurakuntien kiinteistöjen energiamuodot ja hiilipäästöjen määrä. Seurakunnille annetaan energianeuvontaa, ja fossiilista energiaa käyttäviä seurakuntia tuetaan siirtymisessä fossiilittomiin energialähteisiin. Myös metsät kartoitetaan.

PYHIINVAELLUKSIA LÄHDETÄÄN keskiteysti kehittämään palkkaamalla vuosiksi 2020-2021 pyhiinvaelluskoordinaattori, joka koordinoi pyhiinvaelluskushanketta. Turun arkkihiippakunta ja Porvoon hiippakunta ottavat kolmivuotisesta hankkeesta vastuun yhdessä Turun kaupungin kanssa.

RUKOILEN

*Tule, Herra,
minun valoni ja tieni.
Tule, lamppuni, päivin ja öin.
Tule, parantajani, tee minut terveeksi.
Tule, Vapahtajani, varjele sieluni.
Tule, Kuninkaani,
astu sydämeeni.
Tule, Rauhanruhtinas,
älä koskaan lähde pois.*

HYVÄÄ KUOLEMAA etsimässä

Millainen on hyvä kuolema? Tätä kysymystä terveystieteiden tohtori Anja Terkamo-Moisio on pohtinut moneen kertaan työurallaan sekä hoitotyön että akateemisen tutkimuksen parissa.

Hyvän kuoleman käsite on hyvin yksilöllinen, mikä tekee siitä myös hyvin monitahois- sen. En usko, että on edes mahdollista määritellä tätä käsitettä yksiselitteisesti. Yhdelle hyvä kuolema tarkoittaa valmistautumista ja mahdollisuutta hoitaa asiat kuntoon ja jättää tärkeille ihmisille jäähyväiset. Toiselle taas hyvä kuolema on äkillinen tapahtuma, jossa ihminen lähtee niin sanotusti saappaat jalassa”, **Anja Terkamo-Moisio** pohtii.

Terkamo-Moisio on koulutukseltaan sairaanhoitaja, jonka akateeminen tutkimusmaailma imaisi mukaansa.

”Kliinisessä työssä kohtasin paljon kuolevia potilaita sekä hyvin erilaisia kuolemia, mikä herätti omassa mielessäni monia kysymyksiä, kuten miksi toisille lähestyvän kuoleman hyväksyminen on niin paljon helpompaa kuin toisille. Samoin elämän loppuvaiheen eettiset kysymykset pohdituttivat. Hain kysymyksiini vastausta olemassa olevasta kirjallisuudesta ja sitä kautta kuolema ja elämän loppuvaiheen hoitoon liittyvät kysymykset muodostuivat omaksi tutkimusaiheekseni.”

Eutanasia herättää tunteita

Anja Terkamo-Moisio tarkasteli vuonna 2016 Itä-Suomen yliopistossa tarkastetussa väitöskirjassaan suomalaisten sairaanhoitajien sekä kansalaisten asenteita kuolemaa ja eutanasiaa kohtaan.

”Eutanasiaan liittyvät asenteet ovat sidoksissa ihmisen perimmäisiin arvoihin, kysymykseen elämän arvosta. Näin ollen ne ovat hyvin henkilökohtaisia sekä herättävät voimakkaita tunteita.”

”Mitä voimakkaammin ihminen pelkää tai pyrkii välttelemään kuolemaa, sitä kielteisempää on myös hänen suhtautumisensa eutanasiaan.”

Myös ihmisen uskonnollisuus vaikuttaa hänen asenteisiinsa sekä kuolemaa että eutanasiaa kohtaan.

”Tutkimuksilla ei ole voitu yksiselitteisesti osoittaa, mitkä taustatekijät vaikuttavat henkilön eutanasiaan kohdistuviin asenteisiin, lukuun ottamatta henkilön uskonnollisuutta. On todettu, että mitä uskonnollisempi ihminen on, sitä kielteisempi on hänen asenteensa eutanasiaa kohtaan. Tutkijan näkökulmasta tämä tarkoittaa sitä, että meidän tulee lähestyä aihetta uudesta näkökulmasta, joka saattaisi lisätä tietoa ja ymmärrystä asenteiden taustalla vaikuttavista tekijöistä.”

Elämän loppuvaihe pohdituttaa

Terkamo-Moisioin väitöstutkimukseen osallistuneet suhtautuivat eutanasiaan hyväksyvästi. Enemmistö eli 74 prosenttia sairaanhoitajista ja 85 prosenttia

”MITÄ USKONNOLLISEMPI IHMINEN on, sitä kielteisemmin hän suhtautuu eutanasiaan”, kertoo Anja Terkamo-Moisio.

muista vastaajista ilmoitti hyväksyvän eutanasiaa osana suomalaista terveydenhuoltoa.

”Luku voi vaikuttaa korkealta, mitä se tieteenkin omalla tavallaan onkin. On kuitenkin muistettava, että jokaiseen tutkimukseen osallistuvat usein ne henkilöt, joita aihe koskettaa tai joilla on

aiheesta jonkin mielipide, kanta tai kokemus.”

Anja Terkamo-Moisio korostaa, että tärkeää olisi saada kiinni niistä tekijöistä, jotka asenteiden, niin myönteisten kuin kielteisten, taustalla vaikuttavat.

”Se mistä tämä luku kuitenkin mielestäni kertoo, on tarve eutanasiasta ja

elämän loppuvaiheen päätöksistä käytävälle keskustelulle.”

Mitä eutanasia on?

Kysymys eutanasiasta on vailla yksiselitteistä vastausta. Olemassa olevan lainsäädännön ja kansainvälisen tutkimuksen perusteella eutanasialla tarkoitetaan aktiivista tekoa toisen ihmisen elämän päättämisestä hänen omasta pyynnöstään. Olennaista on kuolevan henkilön oma vapaaehtoinen pyyntö hänen elämänsä päättämiseksi. Pyyntöä pitää olla tarkoin harkittu ja useaan kertaan esitetty.

”Eutanasiaa on määritelty hyvin eri tavoin eri aikakausina, mikä on johtanut tämän käsitteen merkityksen hämärtymiseen. Se on vaikeuttanut valitettavasti myös siitä käytävää keskustelua. Samoin määrittelyssä on usein käytetty sanoja, joilla itsessään on jo tietty lataus, joka voi olla joko positiivinen tai negatiivinen ja siten ohjata osaltaan keskustelun sävyä. Esimerkiksi Suomen Lääkäriliitto puhuu potilaan surmaamisesta.”

Omassa väitöstutkimuksessaan Anja Terkamo-Moisio käytti eutanasiasta määritelmää ”aktiivinen teko toisen ihmisen elämän päättämiseksi hänen omasta pyynnöstään”. Tästä määritelmästä ilmenevät myös eutanasian neljä tunnuspiirrettä eli eutanasia on aktiivinen teko, eutanasia on tarkoituksellinen, eutanasian tavoitteena on toisen ihmisen elämän päättämisen ja eutanasian toteuttaminen aina joku toinen kuin sitä pyytävä henkilö.

Keskustelu jatkuu

Kysymykset eutanasiasta ja sen mahdollisuudesta ovat Suomessa olleet kiivaan keskustelun kohteena viimeisten vuosien aikana. Kansalaisaloite eutanasiain säätämiseksi ja eutanasian laillistamiseksi keräsi huiman määrän allekirjoittajia. Eduskunta hylkäsi kansalaisaloitteen ehdotuksen eutanasian sallimisesta toukokuussa 2018.

”Eduskunnan äänestettyä kansalaisaloitteen ehdotusta vastaan julkinen keskustelu eutanasian ympärillä hiljeni huomattavasti. Keskustelu ei kuitenkaan ole kokonaan tyrehtynyt, mistä voidaan pitää osoituksena esimerkiksi kuluvan vuoden lokakuussa julkistettua kuolinaputahtoa.”

”Tällä hetkellä sosiaali- ja terveysvaliokunnan asettama asiantuntijatyöryhmä selvittelee muun muassa eutanasiaan liittyviä seikkoja ja tämän työn tulisi olla valmis kesällä 2021. On mielenkiintoista nähdä millaisiin lopputuloksiin he tulevat ja miten se vaikuttaa käytävään keskusteluun”, Terkamo-Moisio toteaa.

MITÄ MIELESSÄ?

#Anna mun olla minä!

OSALLISTU SOMESSA:
www.facebook.com/lastenoikeudet
Insta: @lapsenoikeudet
Twitter: @LapsenOikeudet
Hashtag #saanollaminä
Hashtag #saatollasinä

ULLA REMES

Jokaisen lapsen ja nuoren tulee voida elää hyvää elämää ja kasvaa täyteen mittaansa. Jokainen lapsi ja nuori on yhtä arvokas. Saan olla minä –kampanja etenee muun muassa sosiaalisessa mediassa. Se liittyy Lapsen oikeuksien viikkoon, jota vietettiin 18.-24.11.2019. Lapsen oikeuksien päivä on 20.11.

Millaisia oikeuksia lapsella on, Ilona-yhteistyöverkoston puheenjohtaja **Leena Mannonen**? ”Lapsella ja myös nuorella on oikeus olla oma itsensä. Pidämme näitä teemoja esillä koko vuoden ja tuomme niitä myös vanhempien tietoisuuteen. Haluamme vahvistaa lasten ja nuorten identiteettiä ja olla kitkemässä syrjintää ja kiusaamista. Syrjintään puuttuminen vaatii toimintakulttuurin muutamista ja se on lasten ja aikuisten yhteinen asia.”

Missä lapsen oikeuksista puhutaan?

”Tänä vuonna 30 vuotta täytävä Lapsen oikeuksien sopimus kieltää kaikenlaisen syrjinnän lapsen tai hänen huoltajansa ominaisuuksien perusteel-

la. Se on maailman laajimmin voimaan saatettu ihmisoikeussopimus. Syrjimättömyysperiaate on ihmisoikeuksien ytimessä.

Lapsen oikeuksista puhutaan teemaviikolla kouluissa, seurakunnissa, harrastuksissa ja jopa Pikku Kakkosessa. Lapsen oikeuksiin liittyviä materiaaleja löytyy hyvin www.lapsenoikeudet.fi, mistä esimerkiksi vanhemmat tai harrastustoiminnan ohjaajat voivat hyvin löytää kivoja materiaaleja ja toimintoja omiin tarpeisiinsa.”

Miksi tänä vuonna nostetaan esiin syrjintä?

”Syrjintä on syvä loukkaus lapsen persoonallisuutta ja identiteettiä vastaan: syrjintä mitätöi lasta sellaisena kuin hän on. Lasten ja nuorten kokemukset syrjityksi tulemisesta eivät ole harvinaisia, ja tähän voivat liittyä myös huoltajaan liittyvät asiat.

Syrjinnän kohteeksi joutuvat ryhmät, joihin kohdistuu ennakkoluuloja ja stereotyyppioita. THL:n Kouluterveyskyselyn mukaan 26 prosenttia 8-9 -luokkalaisista on kokenut syrjivää kiusaamista. Kodin ulkopuolelle sijo-

tetuista, toimintarajoitteisista ja ulkomailla syntyneistä nuorista jo yli 40 prosentilla on syrjintäkokemuksia. Transsukupuolisista nuorista yli 80 prosenttia on kokenut epäasiallista kohtelua, häirintää ja uhkailua.

Kaikille turvallinen elämä rakennetaan puuttamalla syrjintään ja kyseenalaistamalla myös omia ennakkoluuloja.”

Miten toiminnallinen lapsen viikko näkyi Kuopiossa?

”Kuopiossa nähtiin Matkuksesta erityinen teemapäivä lapsille, nuorille ja perheille. Savonian opiskelijat toteuttivat musiikkipajan, Humakin opiskelijat kuvittivat reittiohjeita, lisäksi oli toimintapisteitä ja kilpailuja. Savonian opiskelijat ja Kys pitiivät Nalle-neuvolaa. Energiaa toi myös Lumitin nuorten tanssillinen Flash Mob.

Teemapäivässä olivat mukana lasten, nuorten ja perheiden kanssa toimivien tahojen verkostot Mukana ja Ilona, johon Kuopion ev.lut.seurakuntayhtymäkin kuuluu, sekä Plan, Unisef ja Kuopion kaupunki.”

ULLA REMES

NIMELTÄ KUTSUTTU

Aatos kantaa jaloa mieltä

Nelivuotias **Aatos Eliel Putkonen** sai nimensä jo syntymänsä hetkellä, sillä nimet sointuivat vanhempien korvaan kuin runo. Nimestä oltiin niin varmoja, että sukulaisillekin ilmoitettiin heti, että meille syntyi Aatos Eliel.

”Liekö nimi todellakin enne, sillä nimi on Aatokselle hyvin sopiva. Hän on luonteeltaan tuumailija”, kertoo äiti **Hanna Putkonen**.

Runokielessä aatos tarkoittaa jaloa, ylevää ajatusta. Perheessä on kolme lasta, joista Aatos on keskimäinen.

”Esikoista odottaessani asuimme Etelä-Afrikassa ja silloin ajattelimme, että lapsilla pitää olla kansainväliset nimet.”

Esikoinen sai nimekseen **Paulus Leo Aaron**. Kansainvälisyysvaatimus haihtui jo seuraavien lasten kohdalla, pikemminkin mielen pohjalle asettui haikea toive, etteivät sentään kovin kauas lähtisi. Kuopuksen nimi on **Voitto Vilhelm**.

”Kun lapsia alkoi tulla, he saivat nimensä pikemminkin fiilispohjalta, vähän sen mukaan mikä sopii suuhun ja sointuu. Tosin nimet Leo ja Vilhelm ovat kulkeneet mieheni suvussa.”

Kun Aatos Eliel syntyi, samanimisistä ei tiedetty. Sittemmin on saatu kuulla, että Aatos on

vallannut alaa ja nyt tiedetään useitakin Aatoksia.

Vuoden 1905 suurlakko koettiin Suomessa niin valtavana suomalaisuuden voittona, että suku- ja etunimiä ryhdyttiin suomentamaan. Aatos on tämän suomalaisuuskauden kalenterinimiä, tosin ensimmäinen tunnettu Aatos kastettiin jo 1864. Hän oli **Jalo Aatos Schildt**, tunnetun uudissanaston kehittäjän, piirilääkäri **Wolmar Schildt-Kilpisen** poika.

Kansainvälisesti Aatos juontuu vielä kauemmaksi, sillä kreikkalaisperäinen Athos on yksi **Alexandre Dumas**’n kirjan *Kolme muskettisoturia* sankareista. Siinäkin Athos on jalo, salaperäinen hahmo.

Aatoksen nimipäivä on 8. marraskuuta.

KAIIJA VUORIO

KAIIJA VUORIO

Palvelemme teitä kaikissa hautausjärjestelyihin liittyvissä käytännön asioissa luottamuksella, yksilöllisesti ja ammattitaidolla

Toimialueena Kuopion seutu ja lähikunnat

Iltaisin ja viikonloppuisin
puh. 040 585 0456

toimisto@hautaustoimistoparviainen.fi

www.hautaustoimistoparviainen.fi

Hautaustoimisto Parviainen Oy

Savonkatu 18 | 70110 Kuopio | ma-pe 9-16 | puh. 017 261 3771

Perunkirjoitukset, perinnönjaot, testamentit ym.

ASIANAJOTOIMISTO ESA AIRAKSINEN

Tulliportinkatu 34, Kuopio
050 3522516, www.esairaksinen.fi

PERUNKIRJOITUKSET

testamentit – EDUNVALVONTAVALTUUTUKSET ym. asiakirjat
ammattitaidolla ja joustavin maksuehdoin

Herastuomari Leila M. Tuomainen

p. 044 211 9876, sähköposti tuomainen.leila.m@gmail.com

ASIANAJOTOIMISTO KOLARI & CO.OY

Ville Heikinheimo, Kristian Kakko, Anu Kolari,
Seppo Kolari, Katriina Manninen, Matti Reinikainen,
Ville-Veikko Sallinen

Kauppakatu 39 A, 4.krs, 70100 KUOPIO
(017) 265 7777/puh. (017) 261 1085/fax
www.kolari-co.fi

*Suru on
hitaasti vaalenevia varjoja...*

Hautaustoimisto
J. NURRO OY

Kauppakatu 55-57, KUOPIO, puh. 017-261 3065, 040-505 6287
saila.lehto@nurro.fi www.nurro.fi

19 53
**KUOPION
HAUTAUSTOIMISTO
NIIRANEN**

HAUTAUSALAN AMMATTILAISET

KUOPION HAUTAUSTOIMISTO NIIRANEN & KOIVUMÄEN KARTANO

Kuopion hautaustoimisto Oy Niiranen
Savonkatu 24, 70110 Kuopio
Puh: 017 261 3686
kuopion@hautaustoimistoniiranen.fi
www.hautaustoimistoniiranen.fi

Koivumäen Kartano Oy
Koivumäenkuja 18, 70800 Kuopio
Puh: 017 3614 291
kartano@koivumaenkartano.com
www.koivumaenkartano.com

TUNNUSTUSPALKINTO

Kalevi Kiviniemelle

Aamuneljältä Kuopion Tuomiokirkon uruissa. Sieltä löysivät poliisit silloisen opiskelijan, nyt palkitun Kalevi Kiviniemen.

Osana marraskuun alun Martinpäivän kirkkojuhlaa piispa **Jari Jolkkonen** luovutti Luterilaisen Kulttuurin Säätiön tunnustus-palkinnon urkutaiteilija Kiviniemelle. Tunnustuspalkinnon perusteissa mainittiin hänet tunnettavan urkurina, improvisoijana, säestäjänä sekä säveltäjänä, joka on kunnioittavalla tavalla pitänyt urkutaidetta esillä niin Suomessa kuin ulkomaila. Kiviniemi on viime vuosina konsertoinut mm. Ranskassa, Yhdysvalloissa, Etelä Koreassa, Kanadassa, Venäjällä, Aasiassa, Australiassa ja Filippiineillä. Häneltä on ilmestynyt lähes 200 levytystä.

Piispa Jolkkonen on ylpeä kuopiolaisesta musiikkiosaamisesta. ”On hienoa, että saimme juhlan päävieraaksi kansainvälisesti tunnustetun urkutaiteilijan, joka on saanut musiikillisen peruskoulutuksensa Kuopiossa”, Jolkkonen toteaa.

Kiitospuheessaan Kiviniemi kertoi omistavansa palkinnon kuopiolaisille opettajilleen, **Pertti Rusaselle**, **Eero Väättäiselle** ja **Olli Linjamalle**. Hän myös vahvisti kuopiolaisissa musiikkipiireissä liikkuneen kertomuksen aiheuttamastaan hälytyksestä. Kiviniemi oli harjoittelemassa Kuopion tuomiokirkossa pääsiäisenä 1979 kello neljän aikoihin aamuyöllä. Naapuristosta havaittiin valot kirkossa ja hälytettiin paikalle poliisi. Poliisi tuli selvittämään tilannetta ja totesi: ”Soittaa pirun hyvin urkuja rosvoksi.”

Luterilaisen kulttuurin säätiö juhli

Urkutaiteilija Kalevi Kiviniemi konsertoi 10.11.2019 Kuopion tuomiokirkossa Luterilaisen Kulttuurin Säätiön järjestämässä Martinpäivän kirkkojuhlassa. Samalla juhlittiin 30 vuotta täyttävää Luterilaisen Kulttuurin Säätiötä ja Kuopion hiipakuntaa, joka täyttää tänä vuonna 80

”SOITTAA PIRUN HYVIN urkuja rosvoksi”, luonnehti poliisi Kiviniemeä opiskeluaikoina.

vuotta. Avajaissanat juhlassa käytti piispa Jari Jolkkonen.

Martinpäivän kirkkojuhla järjestetään yhteistyössä Taideyliopiston Sibelius-Akatemian Kuopion yksikön kanssa. Sen soitinyhtye soitti konsertissa. Taideyliopiston taholta konsertin järjestelyistä vastannut **Seppo Kirkinen** oli erittäin tyytyväinen tilaisuuteen.

”Kiviniemi oli taitavalla tavalla rakentanut oman osuutensa konserttiohjelman. Hän halusi aloittaa **Sibeliuksen** *Indralla*, jota hän oli soittanut opiskeluaikanaan Kuopion tuomiokirkossa. Ranskalaisen musiikin osuus oli loistavasti esitettyä. **Oskar Merikannon** *Rukous* oli herkkyydessään koskettava. Kiviniemen kaksi omaa sävellystä, joista toinen oli kunnianosoitus **Marcel Duprélle** ja toinen Oskar Merikannelle, olivat hienoa musiikkia sävelkieleltään ja esityksellisesti”, Kirkinen kertoo.

PIISPA JARI JOLKKONEN luovuttaa Luterilaisen Kulttuurin Säätiön tunnustuspalkinnon urkutaiteilija Kalevi Kiviniemelle.

KOLUMNI

Vuoden pimein aika

Joko saa herätä?”, kysyy lapsen ääni. Pakko kai se on, vaikka on niin pimeää, että kaikki aistit huutavat vastaan. Haluaisin kääntää kylkeä ja hautautua syvemmälle peiton alle.

Kirkasvalolamppu loimottaa luonnottomasti keittiön nurkassa tarjotellen pelastusta kaiken energian nielevältä pimeydeltä. Ikkunan takana mustaa. Pöydän ääressä pari väsynyttä aikuisia ja kolme äänekästä lasta.

Sukka menee märeksi kengän läpi tunkevista loskasta ja auton ikku-

nat ovat osin jäässä, osin huurtuneet. Sisäpuolelta. Lapsijoukon pukemisesta on selvitty. Ei kunnialla, mutta kuitenkin. Kohta valkenee uusi harmaa päivä muuttuakseen pian taas samaksi loputtomaksi pimeydeksi.

”Joko saa herätä?” kysyn ja isi murhataa luvan. Singahdan olohuoneeseen ja jatkan kesken jäänyttä leikkiä. Legokaupungissa on pimeää ja rosvot ovat liikkeellä. Jännittävää.

Polttava avaruusvalo räjäyttää voisilmäkraatterin levittäen voisulan laavapuroina ympäri lautasta. Kaiken ympä-

röivä musta-aukko on turvallisesti ikkunan takana eikä sen kohtaamista tarvitse pelätä, kun pukee päälleen supersuojahaalarit.

Lässähtää hienosti, kun loskaiseen maahan hyppää kumpparit lotisten. Jos aikuisilla ei olisi noin kiire, voisi tehdä pari sangollista sohjolöllöä. Kohta valkenee uusi päivä ja jos hyvin käy, saa tehtyä lumipalloja. Illalla on taas pimeää ja voi olla lamppuskaa.

Lastenkaltaisten on taivasten valtakunta.

MATTI HALMETVAARA

Meidän Herramme metallimiehiä

Sata vuotta sitten syntyivät kuvanveistäjä Väinö Lätti ja valokuvaaja K.U. Jälänne, kaksi kuopilaista taiteilijaa.

Kesällä 1919 nuori kuopilaistrouva vei poikavauvansa **Viktor Barsokevitschin** kuvattavaksi. Tämä oli **Kalle Jälänne**, ent. Hoffren, ensikosketus valokuvaan. Eipä arvannut Victor-mestari, että pienokainen oli tuleva siirtämään 1980-luvulla filmille hänen mittavan lasinegatiivituotantonsa.

Samana vuonna syntyi Jaakkimassa **Väinö Lätti**, jolle vanhemmat, etenkin diakonissaäiti, opettivat kristilliset arvot. Kodin, uskonnon ja isänmaan hengessä perhe selvisi yli 20-luvun pulajan.

Lapsuuden piirustus- ja käsityöharastukset siivittivät nuoren Väinön tien Viipuriin kulta- ja hopeasepän oppiin ja sota-aika toi hänet Kuopioon toteuttamaan haavettaan opiskella teknillisessä koulussa. Väinö teki pitkän työuran ammattikoulun metallityönopeettajana ja kuvanveistoharrastus muuttui kilpailuja näyttelymenestysten myötä ammatiksi.

Toinen teki, toinen kuvasi piispansauvan

Siinä missä Väinö suunnitteli ja teki piispansauvan, Kalle kuvasi piispan se kädessään. Kuopion hiippakuntajohtajia hän ikuisesti neljä: **Eino Sormusen**, **Olavi Kareksen**, **Paavo Kortekankaan** ja **Jukka Malmivaaran**.

Väinö oli uskollinen ruostumattomalle teräkselle. Kalle puolestaan oli vannoutunut mustavalkokuvan mies mikä tarkoitti sitä, että kuvanteossa käytettiin sellaisia aineita kuin uraania, hopeaa ja kultaa. Hän harmittelikin eläkkeelle jäädessään, että valokuvauksesta oli hävinnyt käsityöammatin leima.

Metalli oli sekä Kallen että Väinön materiaali, hieman erityyppisesti vain. Kallella oli myös viilarin koulutus.

Paratiisin portinvartija

Väinöstä voi hyvällä syyllä sanoa, että hän oli mitä hurskain mies. Se oli kodin perintöä, hän aina muisti sanoa. Väinön sakraalityöt olivat moninaiset: Kuopion tuomiokirkon lähetysskinttelikkö, unohdettujen vainajien muistomerkki ja muualle haudattujen risti Kuopion Isolla hautausmaalla, Kuopion NMKY:n reliefi, Kuopion metodistikirkon risti, Siilinjärven seurakunnan reliefi sekä alttarireliefi Helsingin Mellunkylän seurakuntakeskuksessa.

Monet teosten nimet olivat raamatullisia: *"Vettä kalliosta"*, *"Paratiisin portinvartija"*, *"Palava pensas"*, *"Ylösousemus"*, *"Gidronin puro – Jordanin virta"*.

"Luoja on puhaltanut elämähengen ja antanut luomisvoiman, kunnia Jumalalle, sillä itse olen tohua ja tuhkaa", totesi Väinö taiteestaan.

Kallen hengellinen elämä oli hiljaisempaa. Näin siitä huolimatta, että äidin puolelta hän oli Kuopion ensimmäisen kirkkoherran **Eschil Kauhasen** jälkeläinen ja isän esi-isä oli **Henric Hoffrenius**, kirkkoherra 1600-luvulta.

Juoksuhaudassa arvot selviksi

Muistan Kallen pohtineen ääneen hengellisiä asioita vain kerran, kun perheessä keskusteltiin kirkkoon kuulumattomuudesta. Tällöin tuumi Kalle, että juoksuhaudassa tulivat selväksi elämän kolme korkeinta arvoa: koti, uskonto ja isänmaa.

Sota myös teki hänestä valokuvaajan, kun jo teini-ikäise-

nä innokkaasti kamerallaan näppäillyt Kalle peri kaatuneelta enoltaan tämän valokuvaamon, liriksen.

Kesälauantaisin Kallea työllistivät hääkuvaukset. Kuva-Kallen liikkeeseen Tulliportinkadulle astelevia pareja hän aina "atelieerin puolella" kohteliaasti puhutteli tähän tapaan: "Morsian voisi asetella ne kukkasensa sulhasen syliin".

Onnessa piili myös onnettomuus: oma vihkisormus katosi erään morsiuskimpun uumeniin.

Rusasen virallinen kuvaaja

Myös tuomiokirkon pitkäaikaisen kanttorin **Pertti Rusasen** virallisen kuvan Kalle otti. Ja koska Rusanen oli monipuolinen taiteilija, se tuli tunnetuksi lukuisten jumalanpalvelusten, konserttien, oopperoiden ja oratorioiden mainoskuvana.

Eniten Kalle piti ikäihmisten ikuistamisesta, heidän kasvoissaan häntä kiehtoivat elämäntarinan uurteet. Leikkisyyteen taipuvaisena Kalle kuitenkin sai myös lapsissa esiin luontevuuden ja eloisuuden.

Väinö ja Kalle eivät liene koskaan tavanneet, mutta tiesivät toisensa. Molemmat elivät 92-vuotiaiksi, mutta kun Väinö jatkoi uraansa aina vanhuuspäiviin saakka, heitti Kalle kuvaushommat nuoremmilleen saatuaan 65-vuotiaana taiteilijaeläkkeen. Vapaa-aikana Kalle oli suuri kirjojen ystävä ja lapsenlapselle hankitut joululahjakirjat toimivat viitoitettuna polkuna sille, että tämänkin lehden lukijat saavat tutustua Kirjallista-palstaan.

TERHI LAITINEN

Pitopalvelua

Ilon ja surun keskellä olemme palveluksessanne

Kaikkiin kodin juhliin maukkaat kylmät ja lämpimät pitopöydät.
*pitopöytä sisältää tuoreet ruiskuoriset riisipiirakat ja perunarieskat ilman lisämaksua

Kotileivonnaiset tilauksesta, ilmainen kotiinkuljetus

Meiltä myös astiat, liinat, kukkalaitteet, tarjoilu henkilökunta jne.

Kotileipomo & Pitopalvelu PIIRAKKA & PULIKKA

Sari Tenhunen

p. 050 305 1737

piirakkapulikka@hotmail.com

Asianajotoimisto Kalevi Pitkänen Oy

Puistokatu 6,
70110 KUOPIO
puh. 017 282 2211
www.kalevipitkanen.com
aatsto@kalevipitkanen.com
AA, VT Kalevi Pitkänen ja
OTT Piia Törhonen-Sirviö

KOTISIIVOUSPALVELUT ammattitaitoa kotisi parhaaksi

talousasema.fi

0440-769 670

KOTITALOUS VAAH 50 %

APUA ASIAKIRJOJEN LAADINTAAN

Perunkirjoitukset, veroilmoitukset, edunvalvontavaltuutukset sekä erilaisten lomakkeiden täyttö. Kysy tarjous!

Kuopion Invalidit ry.

Savonkatu 16, puh. 0440 378 451
toimisto@kuopioninvalidit.fi

• Matot
• Vuodevaatteet • ym.

PYYKKISATAMA

Itkonniemenkatu 27, 70500 Kuopio
Puh. (017) 263 3128
pyykkisatama.fi

Linjurin Kukka

Puijonkatu 45, p. 046 921 4720.
JOKA PÄIVÄ 8-18
verkkokauppa avoinna 24/7
linjurinkukka.com
info@linjurinkukka.fi

Viellie

Taksilla turvallisesti ovelta ovelle.
0100 0700
Puhelun hinta 2,76 €/puh. +0,35 €/min.
Veteraani- tai eläkeläiskorttia esittämällä alennus taksimatkan hinnasta:
Veteraanit -20%
Eläkeläiset -10%

Anna jouluna Toisenlainen Lahja®

KUA Kirkon Ulkomaanapu

Hanki lahja: toisenlainenlahja.fi 020 787 1201

Puuntaimet 15€

Vuohi 30€

JOULUN ALLA NÄKYY elämän koko kirjo

Perinteisessä joulukortissa isä, äiti, kaksi lasta, koira ja kuusi. Oikeassa elämässä jouluaajan perheet ja tunnelmat ovat paljon monimuotoisemmat.

Jossakin kodissa lapset tekevät pitkää toivomuslistaa. Autokirja, leikkiauto, mopoauto. Sitten vanhemmat kiertävät tila-autollaan ostoskeskukset ja keräävät tilaukset takakonttiin. Kuusenalus täytyy ja joulupöytä notkuu.

Väsyttävää puuhaa, vaikkakin palkitsevaa. Joulukuun uupumus tuo ristiriitaisen tunnun. Minulla on kaikkea ja vielä enemmän. Silti valitan elämän raskautta. Olen kiitollinen, mutta se ei poista väsymystä. Niinpä kaiken päälle tulee syällisyys. Minä purnaan, vaikka ei ole puutetta mistään.

Toiset taas jaksavat kiireistä arkea loputtomiin. Hoidetaan koti, perhe, suku, työt ja omasta kunnostakin pidetään huolta. Tekeminen antaa energiaa, he sanovat. Yöllä levätään ja jos väsyttää enemmän, nukutaan sama aika mutta tehokaammin.

On saatu Luojalta lahjaksi syntymähumalan kaltainen sisäinen hyvinolon tuntu. Jouluaikin jaksetaan laittaa vaikka koko suvulle.

Tunnelmakin maksaa

Monessa kodissa taas puute syö joulusta iloa. Miten juhli, kun ei ole varaa laittaa mitään? Suomessa yli 150 000 lasta elää köyhyydessä ja määrä kasvaa jatkuvasti. He joutuvat suostumaan ei oohon. Muilla on sitä ja tätä, mutta ei meillä, vanhemmat sanovat heille pistos sydämessä.

”Onneksi joulu kuitenkin tulee jokaiselle ja sen tunnelma on ilmaista”, hyvätuloinen lohduttaa.

Köyhiä tällainen puhe naurattaa. Jos on puutetta kaikesta, mieli ei tuosta vaan rauhoitu vuodenajan tunnelmaan. Vuokra täytyy olla maksettuna ja tilillä rahaa sen verran, ettei huominen huoleta.

Sitä paitsi tunnelma syntyy konkreettisista asioista. Pelkällä joulumusiikilla ei paljon juhlita. Tarvitaan myös kyntti-

löitä, jouluesineitä, juhla-ajan ruokaa ja kauneutta.

Hyvätuloinen luulee helposti henkisiä ja aineettomia iloja ilmaisiksi. Asia ei ole näin yksinkertainen. Myös ilmaises-ta iloitseminen vaatii resursseja. Jollakin on päästävä leipäjonoon ja maksut-tomaan joulukonserttiin kehtaa mennä vain asiallisilla vaatteilla.

Kuopion torin jouluvalaistus ei näytä samalta kaikkien silmissä. Jos joutuu kituuttelemaan vuodesta toiseen, huomaa myös kauppoihin kiiruhtavat hyväosaiset. Se mikä on toisille yhteistä joulutunnelmaa, onkin toisille muistutus ulkopuolisuudesta.

Joulu ei ole samanlainen kaikille.

Ei ketään muuta kuin kahvinkeitin

Tilastotkin paljastavat joulun monet kasvot. Yli miljoona suomalaista asuu yksin. Monille joulu on silti perhejuhla. Nuoret aikuiset viettävät sen lapsuus-kodeissaan ja ikäihmiset saavat pyhäk-si vieraita.

Mutta paljon on niitäkin, jotka kuuntelevat joulurauhan julistuksen itsekseen. Vain kahvinkeitin pulputtaa seuraksi. Läheiset asuvat kaukana tai yhteydet ovat katkenneet. Elämä heittelee niin monella tavalla.

Joulun alla vuodatetaan myös katumuksen kyneleitä. Voi kun en osannut pitää ihmisistä kiinni. Voi kun annoin perheeni hajota.

Yksinäisyyteen tulee vielä ylimääräinen kipupiikki, kun mieleen palaavat ne ajat, jolloin joulua vietettiin yhdessä. Se elämänvaihe on nyt takana eikä palaa enää. Silloin ei ehkä tajunnutkaan, että se oli parasta aikaa ikinä.

Toiset taas ovat tyytyväisiä itselliseen elämäänsä. En ole yksin, vaan olen oman elämäni herra. Sosiaaliset tarpeet vaihtelevat.

Monta tapaa olla perhe

Yhden perhemallin joulukortti ei ole ollut todellisuutta koskaan. Perheet ovat aina olleet tavattoman monimuotoisia.

Kun mennään 1800 -luvulle ja sitä edeltävään aikaan, suuri kuolleisuus rikkoi perinteiset perheet nopeasti. Monessa tuvassa ja torpassa etsittiin ennenaikaisesti poisnuikkuneen puolison tilalle uutta. Samassa pihapiirissä asui monenlaista uusperhettä, sukua ja renkiä. Toimeentulo määräsi perhekuntien muodot, ei postikortin ihanteet.

Edelleen vanhempien ja lasten ydinperhe on vain ohimenevä ajanjakso monen elämänsäkaressa. Suurin osa aikaa eletään toisenmuotoisesti, yksin tai vain kumppanin kanssa.

Niinpä moni määrittelee arkiperheensä niiksi ihmisiksi, joiden kanssa ollaan eniten tekemisissä. Yllättäen työkaverit nousevat merkittävään asemaan, erityisesti ne, joiden kanssa tulee hyvin toimeen. Naimaton lukee parhaat ystävänsä perheeseensä.

Kaikkein yksinäisimpien perheenjäseniä ovat kuvaruudun tutut julkkiset. He tulevat uskollisesti kotiin viihdyttämään. Joulun perhe-elokuva tempaa niin mukaansa, että kokee itsikin kuuluvansa leffan hyväntuuliseen joukkoon.

Perhe on paras ja pahin

Runsas perheily myös uuvuttaa joulun aikana.

Ihanea kun lapset ja lapsenlapset tulevat käymään. Mutta kun he tulevat palveltaviksi, ei palvelemaan. Isovanhemmat siivoavat huushollin, petaavat, osta-

vat jouluruoat, kokkaavat, tarjoilevat ja siivoavat jälleen. Väsyneet perilliset viettävät ansaittua joulutaukoa työstään ja arjestaan.

Joskus vielä palveltava seurue vaihtuu lennosta. Samoilla saranoilla yhdet lähtevät ja toiset tulevat täysihoitoon. Käytäntö on tullut tavaksi. Ei kehtaa kieltäkään, etteivät pahastu. Perhe on ihanin ja pahin yhtä aikaa.

Toiset joulunviettäjä surevat sitä, kun yksi lapsi tulee käymään mutta toinen ei. Väliä ovat katkenneet eikä niitä osaa enää korjata.

Sisaruskateudet nousevat pintaan juhlien aikana. Kaikki lapset eivät ole saaneet yhtä paljon. Siihen on ollut hyviä olosuhdesyitä ja vanhemmat tietävät ne.

Mutta lapset eivät ymmärrä niitä edes aikuistuttuaan, vaan kateus ja kauna kaivelee mieltä. Jouluisessa perhetapaamisessa voi aistia vuosien varrella kertyneen jännitteen.

Toisaalta tasapuolisimmatkaan vanhemmat eivät voi sille mitään, että elämä kohtelee heidän lapsiaan eri tavoilla.

Joku perillinen onnistuu paljossa, toinen rämpii vastatulessa. Samoista lapsuuskodin eväistä katetaan erilaiset pitopöydät.

Elämää ei voi hallita eikä määrätä yhteen muottiin. Tämä näkyy myös ensimmäisen joulun tapahtumissa. Morsian onkin raskaana. Eikä hänen lapsensakaan ole aivan tavallinen ihminen.

Hyvätuloinen voi luulla henkisiä ja aineellisia iloja ilmaisiksi.

KATJA HEDBERG

ESTHERIN suuri unelma

Kuopiolaisten rahoittama alakoulu konfliktien repimässä Bunian kaupungissa Kongossa on toiminut kymmenen vuotta. Koulu on tuonut toivoa toivottomuuden tilalle ja muuttanut tuhansien lasten elämän. Myös 15-vuotias Esther Mawe Birungi voi haaveilla paremmasta huomista.

Yli tuhat lasta kirmaa alakoulun pihassa, ja meteli on sen mukainen. Mutta kun rehtori **Beatrice Love Tsosi** komentaa, äänekäs lapsilauma rauhoittuu ällistytävän nopeasti tikkusooriin riveihin.

Ollaan Kongon demokraattisen tasavallan itäisessä kolkassa Bunian kaupungissa. Täällä, Ndibakoun lähiön omassa koulussa, on syytä juhlaan. Nyamukaun alakoulu on toiminut vuosikymmenen, ja siksi uusi lukuvuosi alkaa lasten raikuvalla laululla ja runosityksillä.

Koko tienoon ylpeyden aiheeksi noussut alakoulu todistaa, että joskus iso muutos voi alkaa yhdestä, ilmaan heitetystä villistä ajatuksesta. Ajatus syntyi Kuopiossa, jossa päätettiin kerätä rahaa niin paljon, että se riittäisi koulun rakentamiseen jossakin kehittyvässä maassa.

Ajatus sai siivet, lähti lentoon, kantoi kauas. Ja muuttui todeksi.

Nyamukaun alakoulu on muuttanut satojen perheiden arjen ja tuhan-

sien lasten elämän. Pojille oma koulu toi vaihtoehdon sissiryhmään liittymiselle. Tytöt saavat opintien myötä näkymän parempaan huomiseen.

Yksi heistä on viisitoistavuotias **Esther Mawe Birungi**.

Isät vartioivat koulua joka yö

On kiintoisaa, miten apu kantoi Kuopiossa 7000 kilometrin päähän pahamaineiseen Itä-Kongoon ja verisen lähihistorian omaavaan Bunian kaupunkiin.

Se villi ajatus syntyi Kuopiossa vuonna 2007, kun Kuopion evankelisluterilainen seurakuntayhtymä kutsui ihmisiä ideoimaan avustuskohdetta yhteisvastuukeräykseen. Ideointiin osallistunut emeritusprofessori **Matti Jantunen** haastoi muita isoon hankkeeseen:

”Miksemme rahoittaisi koulua johonkin kehittyvään maahan?”

Kuopiolaiset innostuivat, ja rahan kerääminen alkoi. Yritykset haastoivat toisiaan, lipas kiersi torilla, äidit ja isät lähtivät mukaan, moni lapsikin antoi viikkorahansa. Pottiin tuli 40 000 euroa, kumppaniksi tullut Kirkon Ulkomaanapu

antoi 20 000 euroa – ja rakentaminen Ulkomaanavun valitsemassa paikassa, Bunian kaupungissa, alkoi.

Syyskuussa 2009 Ndibakoun lähiössä vietettiin Nyamukaun alakoulun liikuttavaa vihkiäisjuhlaa. Koulu nousi tienoolle, jossa tiet ovat kuoppaa kuopan perää ja kodit heinäkattoisia savitaloja. Ei sähköä, ei juoksevaa vettä.

Mutta että lähikoulu! Tiilistä rakennettu, peltikatto, ikkunatkin lasia.

”Alueemme jalokivi”, vanhemmat kuvaavat koulua, jonka kulmalla vartio-kopissa isät vuorottelevat öisin valvomassa, ettei tärkeää rakennusta kukaan tuhoa.

Sisällä koulua pitää muun muassa 67-vuotias **Anastasie Mandrosi Vive**, koulun toiseksi vanhin opettaja. Hänen luokassaan on 110 ekaluokkalaista lasta. Koulun takapihalla ovat vessat, joita käyttävät alakoulun ja yläkoulun kaikki lapset. Osa vessoista on suljettu, koska ne ovat täyttyneet. Osa vessoista on varattu vain tyttöjen käyttöön, ja tämä on tytöille koulunkäynnin kannalta erittäin tärkeä asia.

Utelias tyttö rikkinäisessä mekossaan

Vuosi vihkiäisten jälkeen kuopiolaisten uusi keräys tuotti uutta hyvää: ekaluokkalaiset saivat repun vihkoineen, kynineen ja koulupukuineen.

Sana kiiri: koulu rakennettiin alun perin 500 lapselle, ja nyt yksin ensimmäiselle luokalle ilmoittautui 200 lasta. Joukossa oli Esther Mawe Birungi, joka lennähti koulun pihaan risaisessa oranssissa mekossaan. Tytöllä oli kenkä vain toisessa jalassaan.

Kasvot säteilivät iloa, kun tyttö puristi sylissään vaaleanpunaista reppua.

”Minulle? Ikiomaksi?”

Estheristä kasvoi utelias, tiedonjanoisen koululainen, joka viihtyi erityisesti historian tunneilla.

”On tärkeää, että meille kerrotaan maamme menneisyydestä. Kuinka muuten olisin saanut tietää **Patrice Lumumbasta**”, hän aprikoi kahdentoista ikäisenä viitosluokkalaisena.

Jos oli Lumumballa, Belgian siirtovaltasta itsenäistyneen Kongon ensimmäisellä

pääministerillä unelma, sellainen on myös Estherillä. Nyt hän käy kahdeksatta luokkaa ja on perheensä yhdeksästä lapsesta ainoana käymässä yläkoulun loppuun.

”Aion jatkaa lukioon ja sen jälkeen yliopistoon opiskelemaan oikeustieteitä. Haluan oppia kaiken ihmisoikeuksista”, hän kertoi osallistuessaan Nyamukaun alakoulun kymmenvuotisjuhlaan.

Koulutus on tie kohti rauhaa

Alakoulun päättökokeissa Esther Mawe Birungi sai keskiarvoa paremman tuloksen – 68 prosenttia vastauksista oikein. Hän on jo nyt käynyt seuraamassa oikeudenkäyntejä Bunian käräjäoikeudessa.

”Mikä ajaa kongolaiset raakalaismaisiin tekoihin, ryöstöihin, pahoinpitelyihin ja raiskauksiin? Miksi uhri jää usein ilman oikeutta”, hän pohtii.

Kun vierailee Estherin kotona, oivaltaa, mistä kiinnostus historiaan ja ihmisoikeuksiin kumpuaa.

Iturin maakunnassa ja sen pääkaupungissa Buniassa riehui vuonna 2002 lähes kansanmurhaksi laajentunut, 60 000 uhria vaatinut etninen konflikti. Sota päättyi, kun Euroopan Unioni toteutti ensimmäisen sotilasoperaationsa YK:n pyynnöstä juuri Bunian kaupungissa ja sai tilanteen rauhoittumaan kesällä 2003.

Heimosodan ensimmäisiä uhreja oli Estherin isoäiti isän puolelta. Ei ihme, että perheessä pohditaan sodan syitä ja vaikutuksia.

”Olen opettanut lapsilleni, ettei kosta kasva hyvä hedelmä”, isä **Norbert Lodja** sanoo. Hän puhuu mielellään koulutuksen tärkeydestä ja on silminnähden ylpeä tyttärensä koulumenestyksestä.

”Mitä teemme nuorilla, jotka eivät hanki sivistystä? Jokainen osaa tarttua aseeseen, mutta se ei tuo Kongoon rauhaa”, hän sanoo.

Isä itse osaa alakoulun käyneenä lukea ja kirjoittaa. Estherin äiti **Henriette Kaswera** kävi koulua vuoden, eivätkä lukeminen ja kirjoittaminen suju.

Toivo on sitkeissä naisissa

Esther Mawe Birungin tie yliopistoon on kiinni rahasta. Vanhemmat viljelevät neljällä vuokrapellolla tomaattia, papuja ja kassavaa.

”Ansaitsemme vuodessa noin 200 dollaria. Se on vähän, ja siksi osa lapsistamme on joutunut lopettamaan koulun lyhyeen”, isä Norbert Lodja sanoo.

Bunian yliopiston vuosimaksu on 350 dollaria. Summan kuultuaan Esther peittää käsillään kasvonsa.

ESTHER MAWE BIRUNGI kävi kuopiolaisten rahoittaman Nyamukaun alakoulun ja unelmoi lukiosta ja lakiopinnoista yliopistossa. Estherin kotitalossa asuvat hänen vanhempansa, kolme pikkusarta sekä isosisko lapsensa kanssa.

”Vuokraamme lisää peltöjä”, isä rauhoittaa.

”Sukulaistamme kolme on opiskellut yliopistossa. Esther olisi neljäs, ensimmäinen tyttö”, isä sanoo ja katsoo tyttärensä ylpeänä.

Esther kulkee unelmineen omaa polkuaan. Täällä tytöt menevät varhain naimisiin ja tulevat usein äidiksi teini-ikäisinä.

Nobelin rauhanpalkinnon viime vuonna saanut kongolaislääkäri **Dennis Mukwege** sanoi johtamassaan sairaalassa muutama vuosi sitten, ettei Kongon tulevaisuus ole timanteissa tai muissakaan maan valtavissa luonnonrikkauksissa. Toivo on hänen mukaansa sitkeissä naisissa, jotka ahkevoivat ja ponnistelevat väsymättä, vaikka Itä-Kongon lukuisat sissiryhmät tekevät kyliin raakoja hyökkäyksiä ja pitävät kohteinaan usein juuri naisia.

Esther on pian valmis liittymään sisukaiden naisten joukkoon, puolustamaan ihmisoikeuksia, pitämään toivoa yllä.

KATJA HEDBERG

JUKKA GRÖNDAHL

SYKSY 2010: Esther Mawe Birungi (kesk.) tutkii kahden muun ekaluokkalaisten, Shiledi Salaman (vas.) ja Neema Omanin kanssa upouuden repun sisältöä

KATJA HEDBERG

OPPIKIRJAT ON HANKITTU

kuopiolaisten lahjoittamalla rahalla. Samoja kirjoja käytetään vuodesta toiseen, eivätkä lapset saa viedä niitä kotiinsa.

Koulussa on jo 1816 oppilasta

- + Kuopiolaisten rahoittama Nyamukaun kuusiluokkainen alakoulu avattiin Bunian kaupungissa Kongon demokraattisessa tasavallassa vuonna 2009.
- + Uuden keräyksen myötä koulun ekaluokkalaisten saivat repun, kyniä, vihkoja ja koulupuvun vuonna 2010.
- + Savonia-ammattikorkeakoulun opiskelijaryhmä keräsi 8 000 euroa, jolla kouluun rakennettiin lisäluokka vuonna 2011. Kuopion Lyseon IB-lukiolaisetkin järjestivät hyväntekeväisyystapahtumia – kouluun saatiin ensimmäiset oppikirjat.
- + Koulu rakennettiin 500 oppilaalle. Nyt koulussa on jo 1816 lasta. Määrä selittyy vuoden alussa valtaan nousseen uuden presidentin **Félix Tshisekedin** päätöksellä, jonka mukaan kaikki lapset ovat tästä syksystä lähtien päässeet ala- ja yläkouluun

ilman koulumaksua. Vain koulupuku pitää hankkia itse.

- + Oppilasta 65 prosenttia on tyttöjä. Luku lienee kongolaisittain ainutlaatuinen.
- + Koulussa työskentelee rehtori ja 14 opettajaa. Heistä yksitoista on naisia.
- + Rehtorin ja opettajien palkka on 100 dollaria eli noin 90 euroa kuukaudessa.
- + Opetusta annetaan koulussa kahdessa vuorossa aamusta iltaan, niin pitkään kuin valoa riittää. Lähes joka luokassa on yli 100 oppilasta.
- + Koulun vanhin opettaja on 71-vuotias. Kongossa ei ole eläkejärjestelmää.
- + Koulun yksi tärkeä tehtävä on toteuttaa rauhankasvatusta. Opettajat laittavat luokassa vierekkäin istumaan lapset eri heimoista, jotta

he oppivat yhteistyöhön pienestä pitäen.

- + Ensimmäisellä luokalla opetus annetaan swahilin kielellä. Sen jälkeen opetuskielenä on maan virallinen kieli ranska.
- + Nyamukaun alakoulu on hyvässä maineessa. Paikallisen parlamentin jäsenet kävivät tutustumassa kouluun ja päättivät sen jälkeen rakentaa alakouluun viereen yläkoulun. Siellä on nyt 473 oppilasta, joista 179 on tyttöjä.
- + Arviolta 75 prosenttia bunialaisista kouluikäisistä lapsista ja nuorista käy koulua.
- + Bunian kaupungissa on arviolta noin miljoona asukasta. Määrä on nopeasti kasvanut, sillä kaupunkiin on tullut paljon eri puolilta Itä-Kongoa heimosotia paenneita maan sisäisiä pakolaisia.

- + Heimosotien lisäksi aluetta on koetellut ebolaepidemia, joka puhkesi Itä-Kongossa epidemiaksi elokuussa 2018. WHO:n mukaan tappava verenvuototauti on vaatinut alueella yli kaksituhatta uhria.
- + Vain kaupungin keskustan alueella on sähköverkostoa, sähkön tulossa on tavallisesti useita katkoksia. Viemäriverkostoa ei ole koko kaupungissa.
- + Bunialaisnainen synnyttää keskimäärin seitsemän lasta.
- + Kongon demokraattisessa tasavallassa on arviolta 80 miljoonaa asukasta. Maa on yli seitsemän kertaa Suomen kokoinen. Maan yhteiskunnallisesta tilanteesta kertoo, että siellä on päällystettyjä teitä noin 5 000 kilometriä, Suomessa vastaavalluku on 51 000 kilometriä.

Kyösti Kallio viitoitti kansalle USKOA JUMALAAAN

Kansalle puhui itsenäisyyspäivänä 1939 hauras, mutta tulevaisuudenuskoinen presidentti. Kyösti Kallio vahvisti talvisodassa sairaanakin uskoa Jumalan johdatukseen.

Oli joulukuun kuudes 1939. Moni suomalainen nousi tuona aamuna vuoteestaan miettien, oliko juuri herännyt Suomen viimeiseen itsenäisyyspäivään.

Talvisotaa käytiin tuolloin seitsemättä päivää. Kannaksella oli vetäydytty suojajoukkojen viivyttyessä venäläisiä. Neuvostoilmavoimat olivat pommitaneet maata ankarasti. Itsenäisyyspäivänä Neuvostoliitto hyökkäsi Taipaleessa pääasemaa vastaan ja Raatteen tiellä viholliskolonnat kiemurtelivat eteenpäin katkaistakseen Suomen kahtia. Satoja ihmisiä oli kuollut.

Yleisötilaisuudet oli ilmavaaran vuoksi kielletty ja presidentti oli peruuttanut linnan juhlat.

Monissa kodeissa ja korsiissa itsenäisyyspäivästä muistuttivat vain sini-ristiliput ja Yleisradio. Radiot avattiin, kun tiedettiin presidentti **Kyösti Kallion** puhuvan kansalle.

Lähetyksen rahinan seasta erotui Kallion hauras ääni. Presidentti ei kuulostanut sairauden heikentämänäkään ponnettomalta, vaan hillityn itsevarmalta.

Huono potilas

Edelliset puolitoista vuotta olivat olleet yhtä suurta kärsimystä pitkään hyväkuntoisena pysyneelle Kyösti Kalliolle. Yli 65-vuotiaan poliitikon terveys oli alkanut reistailla huhtikuussa 1938.

Presidentti oli saanut keuhkoveritulpan. Vastoin lääkärien määräystä hän oli kieltäytynyt pitkästä levosta. Tehtävissään sinnitellyt Kallio poti pitkään influenssaa. Hänen ja vaimonsa **Kaisan** vanhin tytär **Vieno** menehtyi tuberkuloosiin syksyllä 1938 vain 35-vuotiaana.

Dosentti **Pauli Soisalo** paranteli pistoksin jatkuvasti huonovointista potilasta. Loppusyksy 1938 sujuikin kohtuullisesti, mutta tammikuun lopulla 1939 Kallio sai yöllä presidentinlinnassa vakavan sydäninfarktin. Vastaan hangoittelevalle potilaalle kerrottiin hänen käyneen ”kuoleman porteilla”.

Osa talven presidentinesittelystä pidettiin Kallion maatessa vuoteellaan. Presidentti ei kyennyt lukemaan tekstiä tai kohottamaan käsiään itse.

Idänuhka kasvaa

Vaikka terveyssyistä virasta luopuminen oli tuohon aikaan harvinaista, lähipiiri pohti sitäkin mahdollisuutta. Presidentti kieltäytyi siitä ja vetäytyi kesällä 1939 **Gösta Serlachiuksen** piilopirttiin Vilpulaan toipumaan. Sieltä hän ilmestyi jotakuinkin tolpillaan Helsinkiin elokuun puolivälissä.

Työkykyä olisi tarvittu vieläkin enemmän kuin sitä oli. Koko Kallion sairastelun ajan Neuvostoliitto oli viestittänyt pitävänsä todennäköisenä valtaansa vahvis-

tavan **Hitlerin** Saksan hyökkäystä alueelleen Suomen kautta.

Vain viikko presidentin töihin paluun jälkeen **Stalin** ja Hitler solmivat Molotov-Ribbentrop –sopimuksen. Huhut levisivät salaisesta lisäpöytäkirjasta, jossa koko Itä-Eurooppa jaettiin maiden kesken.

Lokakuussa alkoivat Moskovassa neuvottelut alueluovutuksista. Kun Suomi ei taipunut, Neuvostoliitto hyökkäsi 30. marraskuuta koko Suomen vastaisen rajansa pituudelta.

Presidentin puhe

”Kansalaiset!” kaikui Kallion päättäväinen ääni eetteristä 6. joulukuuta. ”Suomen kansa valmistautui viettämään 22. Itsenäisyytensä vuosipäivää entistä suuremmilla toiveilla. – Me olemme tahtomattamme, ilman omaa syytämme joutuneet Neuvostoliiton hyökkäyksien kohteeksi.”

Kallio vei kuulijat historiaan muistuttaen, että nyt hyökännyt vihollinen oli tuttu jo iso- ja pikkuvihan ajoilta. Hän viittasi myös Neuvostoliiton ateistiseen ideologiaan sanoen vihollisen tahtovan riistää Suomelta itsenäisyyden ”ja sen mukana kaiken, mikä meille on kallista ja pyhää”.

Tällä hän demokratian lisäksi tarkoitti varmasti sitä, että noin 95 % kansas-

ta kuului luterilaiseen kirkkoon ja kristillinen vakaumus oli maassa yleinen ja kunnioitettu yksilönvakaumus.

Kiitettään sekä miehiä että naisia uhrimielestä Kallio päätti puheensa ääni voimakkaasti värähtäen: ”*Kaikkukoon tänä itsenäisyyspäivänämme kaikkialla maassa entistä voimakkaampana neljäsataa vuotta vanha, kansallemme tuttu Lutherin virsi – Jumala ompe linnamme.*”

”Komea kuolema”

Viittaaminen kristilliseen uskoon ei ollut Kalliolle vierasta. Hän ei kuulunut mihinkään herätysliikkeeseen, mutta tunki kirkon lisäksi läheiseksi kotiseutunsa herännäisyyden ja lestadiolaisuuden.

Kallio julkaisi muun muassa suomalaisissa aikakauslehdissä joulukuussa 1939 kirjoituksen, jossa hän näki koettelemusten lähentävän ihmisen suhdetta lähimmäiseen ja Jumalaan:

”Emme tiedä, mikä on kohtalomme jättäjäistä vastaan taistellessa, mutta iloitsemme keskellä suruakin, että seisomme entistä lähempänä toisiamme ja toivottavasti myös lähempänä Jumalaa, joka on suuressa rakkaudessaan kuljettanut meitä monien koettelemusten kautta itsenäisyyteen. Uskomme, ettei Hän hylkää meitä vielä.”

Tapahtuikin ihme, Suomi säilytti itsenäisyytensä. Kyösti Kallion terveys ei kuitenkaan sodan jälkeen koskaan palautunut entiselleen. Presidentti sai elokuussa 1940 aivoinfarktin ja päätti jättää tehtävänsä.

Talvisodan valtionpäämies kuoli dramaattisesti 19.12. Helsingin rautatieasemalla, kunniakomppanian ja yleisön edessä, tehdessään lähtöä kotiseudulle Nivalaan.

”Se oli komea kuolema,” kirjoitti presidenttiä arvostanut ja kuolinhetkeä vierestä todistanut marsalkka **Mannerheim**.

Kallion puhe 6.12.1939
löytyy Ylen Elävästä Arkistosta

Tärkeimmät lähteet: Kari Hokkanen: *Kyösti Kallio 2* (1986), Esko Hakkila (toim.): *Presidentti Kyösti Kallion puheita* (1942), Ville Jalovaara: *Myrskyä ja mystiikkaa* (2018).

KIRKOLLISET

TUOMIOKIRKKO

KASTETUT

Tiitus Tapio Impola, Julius Matti Kasperinen, Theo Oliver Schobesberger, Lidia Rosanna Simonson, Neela Hilja-Liisa Helmiina Koivistoinen

Kuolleet

Tuomas Rönkkö 89, Helvi Marjatta Asikainen 82, Anna Maija Saastamoinen 90, Iris Elisabet Järvinen 98, Ilkka Ylermi Johannes Satka 89, Valdemar Antero Luukkonen 91, Leena Maria Ihalainen 83, Esko Tapani Huttunen 73, Kaisa Vellamo Miettinen 96, Kirsti Elina Miettinen 77, Paavo Nikolai Mähönen 78, Leena Anneli Launonen 85, Arja Maritta Karppinen 69

ALAVA

Kastetut

Rebecca Emili Kold-Koistinen, Milo Kristian Rahunen, Miina Inga Alisa Stenroos, Alex Petri Hoffren, Kasper Onni Tapani Jääskeläinen, Seela Eini Helmiina Sollo, Alina Helmi Josefiina Pölönen, Aapo Olavi Selander, Leeni Matilda Rissanen, Jaanus Eliel Kivioja

Kuolleet

Esa Aukusti Hujanen 92, Sinikka Anneli Suominen 86, Pentti Herman Heino 73, Tiina Tuulikki Heimonen 47, Elsa Johanna Kakkinen 81, Helka Lea Hellevi Peltola 89, Mervi Inkeri Anneli Makkonen 92

JÄRVI-KUOPIO

Kastetut

Iida Jenny Ilona Karppinen, Riistavesi; Iivo Armas Tuomainen, Vehmersalmi.

Kuolleet

Pirjo Annikki Miettinen 64,

Tuusniemi; Aune Ester Pankolainen 97, Kaavi; Maire Kaarina Korhonen 96, Muuruvesi; Pentti Olavi Heiskanen 86, Juankoski; Rauha Amalia Kilpeläinen 91, Nilsiä; Raili Tellervo Tiilikainen 76, Juankoski; Yrjö Johannes Waljus 73, Kaavi; Airi Mirjam Haatanen 66, Juankoski; Lauri Antero Hämäläinen 77, Muuruvesi; Mirjam Annikki Karvonen 88, Vehmersalmi; Aino Sylvia Tirkkonen 91, Tuusniemi; Paavo Johannes Mustonen 71, Juankoski; Alma Siiri Julkunen 93, Kaavi; Teuvo Eelis Harjunen 75, Kaavi.

KALLAVESI

Kastetut

Salme Lempi Vilhelmiina Laitinen, Wilhelmiina Toini Marjatta Taipale, Elias Oskari Hakkarainen, Alva Linnea Grönfors, Minessa Siiri Vivian Kainulainen, Jax Sebastian Sakari Jokela, Senni Ulla Elina Kuhmonen, Reetta Verna Olivia Turunen, Paavo Eino Oliver Savolainen, Hilda Elsa Olivia Väliäho, Vilho Emil Voutilainen, Amanda Mia Sofia Pietiläinen, Viljami Onni Peltonen, Leo Oliver Hakala, Aliisa Heta Maria Huttunen, Bertta Edit Annikki Virkkula, Eemeli Olavi Elias Suhonen, Venla Inari Sofia Salia, Niklas Jere Juhani Laakkonen, Unna Hilla Amalia Haverinen, Lydia Ada Emilia Koski, Fiona Ellen Flang

Kuolleet

Airi Helena Boman 60, Sylvi Ester Lajunen 82, Toivo Vilho Edvard Kuronen 86, Raija Tuulikki Laitinen 71

MÄNNISTÖ

Kastetut

Eevi Olivia Korhonen, Lukas Hugo Petteri Häyrinen

Kuolleet

Reijo Kalevi Savolainen 75,

Tyyne Josefiina Hyvärinen 91, Antti Ensio Sirkka 84, Alli Emilia Rissanen 90, Ritva Helena Kivinen 65, Aune Irene Happonen 79, Pirkko Ester Hämäläinen 85, Saimi Törn 99, Irene Annikki Remola 98

PUIJO

Kastetut

Jaakko Olavi Saavalainen, Vilho Heino Johannes Ryynänen, Axel Benjamin Rajala, Liinus Henrik Gyldén, Joonatan Topias Happonen, Lydia Elisabet Remes

Kuolleet

Seppo Olavi Siitonen 74, Leena Maija Falkenberg 95, Sampsa Kaarlo Olavi Rissanen 89, Auli Inkeri Laakkonen 75, Kaija Marjatta Toivanen 86, Helmi Maria Taskinen 92, Pirjo Annikki Koivisto 70

SIILINJÄRVI

Kastetut

Tuure Miska Ilmari Aavela, Moona Anneli Seuri, Hilda Vilhelmiina Mirjami Huuskonen, Lilja Anna Maria Ukkonen, Veikka Olavi Valtteri Mulari, Staffan Veikko Eevert Korhonen, Verna Viola Lappi, Elli Aune Ellen Pulkkinen

Kuolleet

Suvi Kristiina Koutola 51, Mirja Liisa Puranen 65, Oiva Taisto Johannes Tuomainen 74, Saimi Ollikainen 95, Anja Liisa Lappalainen 81, Jorma Aapeli Korhonen 86, Tuomo Kalervo Rissanen 89, Aarni Ilmari Heikkinen 59, Erkki Aukusti Hämäläinen 79, Sylvi Ester Savolainen 89, Jukka Matti Topias Rämä 79

Twaarna

VIIMEINEN KUTSU LENNOLLE kuuluu aina. Kerran juna lähtee asemalta hiljaa kiihdyttäen. Varattu paikka voidaan jättää käyttämättä, mutta jokaiselle se on jo maksettu. Matkalla on aina alku, vaiheet ja päätös. Viimeinen kutsu rohkaisee nousemaan joukkoon, ottamaan paikkasi.

@TEUVOVRIKONEN 17.11.2019

SANALLISTA

1. Adventtisunnuntai

OPETUSLAPSET TOIVAT VARSAN Jeesukselle ja heittivät vaatteitaan sen selkään, ja Jeesus nousi ratsaille. Monet levittivät vaatteitaan tielle, toiset taas lehviä, joita he katkoivat tienvarresta. Ja ne, jotka kulkivat hänen edellään ja peränsään, huusivat:

”Hoosianna! Siunattu olkoon hän, joka tulee Herran nimessä!”

Mark.11: 8-10

Miksi Jeesus valitsi aasin?

KUN MINÄ OLIN PIENI, aasi oli yleinen haukkumanimi. Aasi oli yleisen käsityksen mukaan tyhmä. Tyhmä kuin aasi, saatettiin sanoa hänestä, joka ei selvinnyt matikan läksyistä samalla tavalla kuin muut.

Aasi-poloiset ovat vuosituhansien ajan kantaneet ihmisten kuormia, ja silti ne ovat jääneet vaille ansaitsemaansa kiitosta. Jeesuksen valinta oli tietoinen harkinta. Ehkä tällä olisi kerrottavaa meillekin?

Kun tarkastelemme eläintä tarkemmin, tulee aasi-nimestä kunnianimi. Aasi on viisas, vaatimaton, lempeä ja työteliäs eläin. Sen selässä on kulkenut sato pelloilta torille, se on pyörittänyt myllyjä ja kaivonpumppeja ja vetänyt kyntöauraa. Ehkä hevosvoimien sijaan voisimmekin puhua aasivoimista? Näitä aasivoimia meillä on runsaasti seurakunnissamme vapaaehtoisina. He tekevät näkymätöntä ja ppyteetöntä työtä, ovat varmajalkaisia vaikeakulkuisissa maastoissa ja ovat vähään tyytyväisiä – ja näin kantavat Herraa harteillaan. Herraa, joka kerran palkitsee tuon kaiken.

Aasi oli myös yksi Jeesuksen vähistä todistajista Betlehemin tallissa. Tarkan kuulonsa vuoksi se saattoi kuulla isäntänsä käskyt kauempaakin. Tunnetko sinä ketään tällaista ”Jeesuksen aasia”? Minä tunnen montakin ja kiitän heistä kaikista Herraa, jonka valoa he tuovat monella tavalla seurakuntiemme elämään!

”Kantakaa toistenne taakkoja, niin te toteutatte Kristuksen lain.” (Gal. 6:2).

PAULA HAGMAN-PUUSTINEN
vs. hallintokappalainen
Järvi-Kuopion seurakunta

Kirkko kotonasi

Virtuaalikirkossa voit katsoa verkon kautta jumalanpalvelusta Kuopion tuomiokirkosta joka sunnuntai klo 10.

Lähetykset tallennetaan, ja niitä voi katsoa myös myöhemmin.

www.virtuaalikirkko.fi

Ortodoksia, karjalaisia, venäläisiä, englantilaisia

JOULUHERKKUJA

Kuopion ortodoksisen seurakunnan seurakuntasalissa (Snellmaninkatu 8) **lauantaina 14.12. klo 11.00 alkaen.**

Myytävänä perinteisiä joulun leivonnaisia, laatikoita, piirakoita, joulukoristeita, ym.

Arpajaiset, kahvia ja pullaa!

KUOPION KAUPUNGIN ITSENÄISYSPÄIVÄN JUHLA 6.12.2019

Kuopion Musiikkikeskus

klo 12-13 Kahvitus yleisölle
klo 13 Kaikille avoin itsenäisyyspäivän juhla.
Juhlassa esiintyvät Kuopion taidelukio Lumitin opiskelijat Minna Canthin hengessä.

Tilaisuudessa on tulkkaus suomalaiselle viittomakielelle. Tulkkeina toimivat Humanistisen ammattikorkeakoulun Kuopion alueyksikön neljännen vuoden tulkkiopiskelijat.

Juhlassa pyydetään käyttämään tummaa pukua ja kunniamerkkejä.

Järjestäjä Kuopion kaupungin Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue.

Kaikki Kuopion itsenäisyyspäivän tapahtumat:
kuopio.fi/itsenaisyyspaiva

KUOPIO

4H

Kuopion 4H-yhdistys ry

Kotipalvelua
ammattitaitoisesti ja luotettavasti vuosien kokemuksella. Palvelusetelillä omaishoidon sijaispalvelut ja veteraanien kotipalvelut.

Hinta: 31.90 €/tunti
+ alv 24%.

Kotisiivous on kotitalousvähennyskelpoista.

Ota yhteyttä:

040 558 3716

kuopio@4h.fi

HAUTAKIVET SUORAAN VALMISTAJALTA

VARPAISJÄRVEN GRANIITTI OY

Savonkatu 24, Ollinpuisto,
Kuopio, puh. 017 263 3408
Graniitintie 7, Varpaisjärvi
puh. 017 771 811

Myös lisänimen kaiverukset ja kivien enstisöinnit

PUIJON KIVI

HAUTAKIVET
KAIVERUKSET
ENTISÖINNIT
MUUT KIVITYÖT
PYÖRÄKATU 15, KUOPIO
Tervetuloa tutustumaan myyntinäyttelyyn!
Puh. 017 282 9000
puijonkivi@puijonkivi.fi
www.puijonkivi.fi

KAIKKEA KIVAA KOTIIN

WWW.KEITTIOTUNING.FI

Lounaskahvila ja pitopalvelu keskellä Siilinjärveä

Siilin Sapuska.com
Kasurilantie 13 Siilinjärvi
017 - 266 2303

Muistotilaisuudet Vanhusten ateriapalvelut

Mainosmyynti Miia Väisänen
050 315 5849
miia.vaisanen@slpmedia.fi

Seuraava julkaisupäivä 18.12., varaukset 9.12. mennessä.

SEURAKUNTA tekee reiluja valintoja

Siilinjärven seurakunta sai lokakuussa Reilun kaupan seurakunta -arvonimen. Sen hakemisessa kärkisyiksi nousivat ympäristökysymykset, ihmisarvo ja vastuullisuus.

Reilun kaupan tuotteita ostamalla vaikutamme perheiden ja yhteisöjen elämään. Lapset pääsevät kouluun, kun työläiset saavat paremman palkan. Terveystieteiden kehittäminen syrjäisimmässäkin kylässä, kun maanviljelijät Reilun kaupan tuottajina pystyvät rahoittamaan klinikan rakentamisen ja terveysammattilaisen palkkaamisen. Yhdessä voidaan rakentaa tie, joka mahdollistaa viljelyn kuljetuksen tehtaisiin ja yhteisön liikkuminen helpottuu", lähetys sihteeri **Jenni Mboup** kertoo.

Esimerkit kuulostavat lähetys- tai kehitysjärjestöjen työltä. Kirkon lähetystyössä Mboup korostaakin kokonaisvaltaisuutta, jossa myös arkisilla kulutusvalinnoilla on sijansa.

"Kokonaisvaltainen lähetys on sanoja ja tekoja. Teoillamme viestimme siitä, että pidämme huolta luomakunnasta ja huolehdimme jokaisen ihmisarvosta. Valinnoillamme vaikuttamme siihen, että jokaisella on mahdollisuus hyvään elämään. Se on arjen kristillisyyttä."

"Kun huomioimme lähimmäisen lähellä ja kaukana, välitämme viestiä Jumalan rakkaudesta. Se on lähetystä parhaimmillaan", Mboup jatkaa.

Arkinen tuotevalinta tukee tietynlaista kehitystä. Köyhyyden ja nälän kitkentä, hyvä koulutus, eriarvoisuuden vähentäminen sekä rauhan ja oikeudenmukaisuuden lisääminen löytyvät myös YK:n seitsemästätoista kestävästä kehityksen tavoitteesta.

Kehittyvissä maissa ihmisiä uhkaavat ilmastonmuutos, konfliktit, epäreilut työolot, tasa-arvo-ongelmat, lapsityövoima ja jopa ihmiskauppa. Reilumpi liiketoiminta ei yksin ratkaise yhteiskunnallisia kipukohtia, vaan muutosta ihmisoi-keuksiin suhtautumisessa tarvi-

taan niin meillä kuin kehittyvissä maissa.

Kaikki kirkkokahvit reilusti

Siilinjärven seurakunnan keittöillä reilut tuotteet huomioidaan ensisijaisena vaihtoehtona aina kun mahdollista. "Valitsemme Reilun kaupan tuotteen mm. kahveista, teestä, kaakaosta, banaaneista ja hunajasta. Somistuksessa käytämme reiluja ruusuja. Reilua kahvia olemme tarjonneet jo vuodesta 2017, ja arvonimen myötä tarjoamme vain reilua teetä", keittiöesimies **Heini Haapalainen** kertoo.

"Reilun kaupan tuotteiden lisäksi keittiön valinnoissa tärkeitä kriteereitä ovat kotimaisuus ja lähituotanto. Esimerkiksi perunamme ovat paikallisia ja kaikki meijerituotteemme kotimaisia", Haapalainen sanoo.

Reilun kaupan seurakunta sitoutuu osallistumaan Reilun kaupan teemaviikkoihin.

"Kävin kertomassa mm. siitä, miten perheineen kaakaoviljelmillä työskentelevät kouluikäiset pääsivät kouluun ja miten Suomessa voisimme karkkipäivänä valita Reilun kaupan suklaan", Jenni Mboub havainnollistaa.

Siilinjärven seurakunta on sitoutunut käyttämään Reilun kaupan kahvia ja teetä kaikissa tilaisuuksissaan. Lisäksi seurakunta käyttää säännöllisesti muita reiluja tuotteita, kuten suklaata, ruusuja tai jalkapalloja. Seurakunta osallistuu omalla tapahtumallaan Reilun kaupan valtakunnallisiin kampanjoihin kahdesti vuodessa ja sitoutuu myös kertomaan Reilusta kaupasta työssään.

Seuraavana ympäristöaskeleena Siilinjärvellä valmistaudutaan Kirkon Ympäristödiplomin hakemiseen uudelleen vuonna 2020.

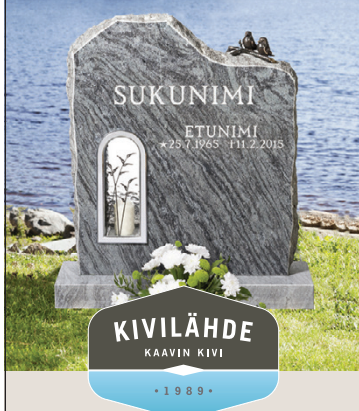
SINI-MARJA KUUSIPALO

KIVEN KAUNEUTTA KUNNIOITTAEN

- Lisänimen kaiverrustyöt
- Hautakivet ja entisöintityöt
- Pronssituotteet, Kivilyhdyt
- Paikallista palvelua

Kivipaja Sari Kämäräinen
Jääskeläntie 1, Kuopio
myynti@kivipajasarik.fi
www.kivipajasarik.fi
puh. 050 575 0004

HAUTAKIVET LISÄKAIVERUKSET sekä kaikki kivialan palvelut

KAAVIN KIVI OY - KIVILÄHDE
Kirjekuorentie 6, Kaavi
p. 017 6880100, myynti@kaavinkivi.fi
Avoimma ma-pe 8-17
www.kaavinkivi.fi

Tietokoneapu

puhelimet & tabletit
Kotitalousvähennys

www.orden.fi
040 5844 045

Hautaustoimisto LÄNSIVUORI

Savonkatu 25, Kuopio
Puh. 017 261 6531
www.lansivuori.fi

Hautakivinäyttely liikkeessämme -tervetuloa tutustumaan!

Kuopion hiippakunnan tuomiokapitulissa on haettavana

Kirkkoherran virka Järvi-Kuopioon

Järvi-Kuopion seurakunta on kahdeksasta alue seurakunnasta muodostuva moni-ilmeinen maalaisseurakunta osana Kuopion seurakuntayhtymää.

Hakuaika 2.12.2019 klo 15 mennessä

Lisätietoja kirkkoherra Reijo Leino, reijo.leino@evl.fi, puh. 040 4888 600.

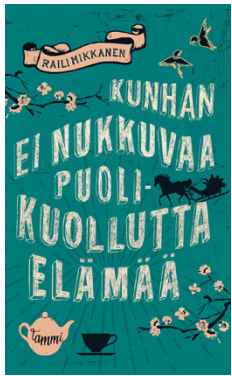
Tarkempi hakulomake ja sähköinen hakulomake:
www.kuopionseurakunnat.fi tai www.evl.fi/rekrytointi

www.kuopionseurakunnat.fi

KUOPION EV.LUT.
SEURAKUNNAT
JÄRVI-KUOPIO

KIRJALLISTA

Raili Mikkonen:
Kunhan ei nukkuvaa puolikuollutta elämää. Tammi.
2019. 254 s.

Äidit ovat noloja

Äidit ovat tunnetusti noloja, eivätkä ammatissaankaan menestyneet aina kovin katu-uskottavia teini-ikäisten mielestä. Tämän saavat **Minna Canthin** tyttöt **Anni, Elli, Hanna** ja **Maiju** kokea moneen kertaan, sillä juuri kadulla he kuulevat juoruja ja jopa pilkkaa äitinsä omalaatuisista tempauksista, kuten tyttären ilmoittamisesta poikalyseoon.

Lasten tunnelmissa toki kirjailija **Raili Mikkasen** mielikuviutus pääsee laukkaan. Sen sijaan Minnan kirjeistä välittyvä kuva tuon ajan kaupunkimme henkisestä ilmapiiristä ei ole kovinkaan kaukana todellisuudesta.

TERHI LAITINEN

ta. Toisaalta Minnan tyttäret saavat tutustua suomalaisen kulttuurielämän suuriin nimiin oman kodin salissa: se oli vain harvoille mahdollista.

Itse olen lukenut Mikkasen kirjaa yläkoululaisille ja maahanmuuttajanuorille ääneen ja vastaanotto on ollut innostunut, sillä *Kunhan ei nukkuvaa puolikuollutta elämää* on oiva johdatelma Kuopion eiliseen ja tarjoaa mahdollisuuden monenlaiseen keskusteluun. Toisaalta se tarjoaa Minna Canthin uudenlaisen ja tuoreen näkökulman Elli-tyttären silmin.

Suomalainen Valittu kansako pelastaa maapallon?

ELETTIIN marraskuun alkua, kun kuudelta herättyäni maata rötkötin vielä puoliunisena sohvalla aamutelevisiota kuunnellen ja väliin katsellenkin. Ylen meteorologin **Kerttu Kotakorven** esittelemä kuvallinen yhteenvedo säätilan kehittymisestä lokakuussa niin meillä Suomessa kuin koko maapallollakin herätti ja karisti unet silmistä. Ja miksi? Siksi, että samaan aikaan kuin muu maailma helotti punaisena kuun aikana tapahtuneen ilmamehän lämpenemisen seurauksena, pieni Suomi erottui tuon punaisen ilmamassan keskeltä pienenä sinisenä aukkona, koska muista poiketen meillä lokakuun keskilämpötila oli jäänyt keskimääräistä alhaisemmaksi.

Aika erikoinen juttu... Miten Suomi oli kyennyt välttymään vääjäämättömäksi kuvatulta ja ihmiskunnan tulevaisuuden vaarantavalta lämpenemiseltä. Oliko **Antti Rinteen** punavihreä hallitus kyennyt kaikista epäilyistä huolimatta rajoittamaan päästöjä niin, että Suomen päälle on alkanut muodostua kirkkaan sinisenä loistava aukko savusumuista syntyneeseen pilviverhoon? Vai oliko kyse pelkästä hetkellisestä luonnonoikusta, joka ei ole ihmisten hallittavissa?

No, jääköön tämän pohdinta pieneksi hetkelliseksi huvitukseksi. Muutama tovi eteenpäin, ja Kerttu Kotakorpi pääsee esittelemään marraskuun lukemia. Pahoin pelkään, että tuo raikas sini-

nen aukko Suomen yltä on siihen mennessä umpeutunut ja pääsemme jatamaan hetkeksi keskeytynyttä murehtimista maailman tilasta.

Tämän murehtimisen me suomalaiset osaamme. Vuosikymmeniä jatkunutta julkista keskustelua seurattessa on tullut tunne, että tämän päivän maailmassa me olemme se valittu kansa, jonka tehtävänä on olla mallioppilas joka suhteessa ja pelastaa sen myötä ihmiskunta kaikelta pahalta.

Maapallon väestöstä meitä on alle promillen, ei yhtäkään tuhannesta, mutta antiikin tarujen Atlaksen tai Herakleen tavoin kannattemme harteillamme koko palloa, ettei se putoaisi ja tuhoutuisi pirstaleiksi. Edes ruokapöydässä emme pääse enää rentoutumaan, kun maailman kohtalon sanotaan olevan kiinni jokaisesta suupalasta, jonka suuhumme pistämme.

Eikä riitä, että olisimme ihailtuja esikuvia elintavoiltamme ja tuotantokoneistoltamme, vaan yhtä lailla meidän pitäisi olla parhaita kaikilla mahdollisilla elämänalueilla: koulutuksessa, kulttuurin moninaisilla osa-alueilla puhumattaakaan urheilussa.

Terve sielu terveessä ruumiissa! Erikoisen sattumus on ollut siihen katsoen, että tämän alkutalven Dohan MM-kisoista ovat mitali kaulassa palanneet kotiin vain vammais-

urheilijat kaikkien terveitten epäonnistuessa enemmän tai vähemmän.

Miksi meistä on tullut tällainen valittu kansa, jollaisen roolin olemme nyt itsellemme ottaneet?

Kaisejohtuu meidän historiasitamme ja sen myötä syntyneistä kansallisista traumoista. Seitsemän vuosisataa osana Ruotsin kuningaskuntaa loi alemmuudentunteen, joka pani meidät teeskentelemään naapureitten edessä turhankin isoa. Venäjän vuosisataisesta alamaisuudesta tai idän uhasta itsenäisyyden ensimmäisinä vuosikymmeninä selvisimme vain asettautumalla **Davidiaksi Goljatia** vastaan. Sodan oloissa se auttoi, mutta onko meidän pörhisteltävä jatkuvasti isompiemme edessä edelleen päivästä toiseen myös nyt rauhan oloissa.

Onneksi parhaimmillakin mallioppilailla on omat heikot hetkensä. Maalaisena seuraan erityisesti oikein käyttäytyvien pääkaupunkilaisten elämänohjeita. Maito on pahasta, mutta miedot huumeet hyvästä. Lentää ei saa, mutta Helsinki-Vantaan lentokenttä pitää ehdottomasti laajentaa Kiinasta tulevien matkustajavirtojen vuoksi.

Pysy tässä jumalisena! Pakkohan se on yrittää.

SEPPO KONONEN

BONGAA KIRKKO

Tunnistatko, mistä kirkosta Kuopion ja Siilinjärven seurakuntien alueelta löytyy tämä yksityiskohta? Osallistu keskusteluun Kuopion ja Siilinjärven seurakuntien facebook-sivuilla.
www.facebook.com/kuopionseurakunnat
www.facebook.com/siilinjarseurakunta

LUOTTAMUSHENKILÖ

Uusia alkuja

MARRASKUUSSA SYKSY on synkeimmillään juuri ennen talven alkua. Kirkkovuoden alku kulkee käsi kädessä syksyn ja talven murroksen kanssa. Tuomiosunnuntai päättää kirkkovuoden ja uusi alkaa ensimmäisestä adventista. Adventina lähdemme kohti valoa: ensin kohti Vapahtajan syntymäjuhlaa ja sitten kohti kevättä.

Elämme lineaarisessa aikakäsityksessä, jossa ajalla on alku ja ajalla on loppu. Isossa kuvassa lineaarisuus näkyy uskossa, että alussa Jumala on luonut kaiken ja lopussa kaikki päättyy. Yksilötasolla lineaarisuus näkyy käsityksessämme elämästä: ihminen syntyy, elää ainutkertaisen elämän ja kuolee. Tämä kaikki tapahtuu vain kerran. Kertaluonteisuus antaa arvon elämälle ja ajalle.

Kaipaamme syklejä elämäämme rytmittämään joskus pitkältä tuntuva aikaasuoraa. Syklejä tarjoavat muun muassa kalenteri, vuodenajat, kouluvuosi ja elämän vuosikymmenet. Näistä sykleistä saamme uusia alkuja, jotka ovat samalla ikään kuin pieniä silmuja koita pitkän aikasuoran koristeena.

Uusi alku on aina uusi mahdollisuus, myös silloin, kun uusi alku on ei-toivottu, tuntematon, ehkä pelottavakin. Uusi alku tarjoaa mahdollisuuden aloittaa puhtaalta pöydältä, kääntää uusi sivu, suunnata katse uuteen suuntaan. Uusi alku sisältää usein toiveen paremmasta. Se antaa mahdollisuuden jättää aiempia taakkoja taakse ja tehdä jopa muutos.

Me kristityt olemme saaneet uuden alun Kristuksen muodossa. Jeesus oli uusi alku jo historiassa, kun kristinusko sai alkunsa. Jokaiselle kristitylle Jeesus on antanut uuden alun: syntinen ihminen saa pukea jo kasteessa saadun armon päälleen ja ilman omia ansioita saa lahjaksi uuden alun. Tämän kallisarvoisen lahjan vuoksi, kun tämänpuoleinen aika saa kuolemasta pisteen, alkaa viimeinen uusi alku, ikuisuus.

Iloitkaamme adventin tuomasta odotuksesta ja uudesta alusta!

SINIKKA KERVINEN
Järvi-Kuopion seurakunta

TUULA HYTTINEN

”LENTÄJÄNÄ JOUDUIN muutaman kerran todellisiin vaaratilanteisiin, mutta selvisin niistä. Koen, että minua autettiin ylhäältä päin”, Olli Seppänen kertoo.

TURVALLISIN käsi päällä maan

Olli Seppänen luennoi siitä, kuinka Jumalan suojeleva käsi on historian saatossa ollut Suomen yllä. Saman suojeluksen Seppänen on saanut kokea myös omassa elämässään.

Talvisodan ihme. Jatkosodan torjuntavoitto. Nuo ovat suomalaisten mieliin iskostuneita lauseita, jotka nousevat esiin erityisesti aina itsenäisyyspäivänä.

”Ne eivät ole pelkästään hienolta kuulostavia sanoja, jotka kohottavat isänmaallista henkeä. Mitä enemmän olen Suomen historiaan perehtynyt, sitä vahvemmin uskon, että Jumala on aivan erityisellä tavalla suojellut maamme sotien aikana”, kuopiolainen **Olli Seppänen** kertoo.

Seppänen on ilmavoimista eläkkeelle jäänyt hävittäjälentäjä ja ilmataisteluopettaja, joka on pikkupojasta alkaen ollut myös intohimoinen historian harrastaja.

Nykyään hän toimii Kansan Raamattuseuran Koulutuspalvelujen kouluttajana ja käy muiden aiheiden ohella luennoimassa paljon muun muassa Suomen sotahistoriasta.

Tässä auttoi Herra

Joulukuussa 1939 silloinen presidentti **Kyösti Kallio** piti kansalle rohkaisevan radiopuheen, jonka päätteeksi hänen **Kaisa**-puolisonsa kehotti kaikkia suomalaisia rukoilemaan maan puolesta.

”Olen kuullut eri puolilta Suomea hyvin samankaltaisista tilanteista, joissa ihmisiä on kerääntynyt paikalliseen kauppaan kuuntelemaan radiopuhetta ja lopuksi kaikki ovat menneet polvilleen, itkeneet ja rukoilleet Herraa avuksi.”

Puhetta seuranneena päivänä suurempi ja tulivoimaltaan ylivoimainen vihollinen saatiin kuin ihmeen kaupalla pysäytettyä

ja perääntymään Pelkosenniemen taistelussa.

”Taistelupäivän aamuna satoi vielä vettä ja räntää, mutta päivän mittaan pakkanen kiristyi –40 asteeseen. Olosuhteiden poikkeuksellinen muutos lamautti hyökkääjää ratkaisevasti. Aika ihmeellistä, vai mitä?”

Pelkosenniemen tapahtui muitakin ”ihmeiksi” luokiteltavia asioita, jotka edesauttoivat neuvostojoukkojen pysäyttämistä. Näistä asioista Seppänen kertoo luennoillaan.

”Käytännön työn tekivät suuresti arvostamani rintamamiehet ja -naiset. Mutta kun puolustustahto ja -taito yhdistyi rukouksen voimaan, siitä syntyi todellinen talvisodan ihme.”

Seppänen on pannut ilokseen merkille, että sodanaikaisista ihmeistä kertoville luennoille on kasvava kysyntä – ja nimenomaan nuorten aikuisten keskuudessa.

”Olin taannoin puhumassa aiheesta Itä-Suomen yliopiston vapaaehtoisessa iltatilaisuudessa ja nuoret tulivat esitelmäni jälkeen kertomaan, etteivät olleet aikaisemmin kuulleet tällaisesta ja halusivat tietää lisää.”

Riittämättömyyden taakka

Seppänen on lähtöisin Oulusta. Lapsuuskodissa riitti vilskettä, sillä perheessä oli kahdeksan lasta.

”Minulla oli hyvä lapsuus, mutta sitä varjosti isän kaksijakoisuus. Hän oli toisaalta hyvin kannustava, toisaalta taas erittäin ankara”, Seppänen kuvailee.

”Meillä oli tiukat säännöt, joiden ylittämisen kyllä tunsin nahoissaan. Hyväksyntä piti ansaita.”

Pitkälle aikuisuuteen saakka Seppäsellä oli voimakas pärjäämisen pakko. Kaikki oli tehtävä niin hyvin kuin pystyi, mutta välttämättä sekään ei riittänyt itselle.

”Sellainen on aika raskasta elämää. Jossain vaiheessa huomasin, etten osannut lainkaan iloita omasta pärjäämisestäni. Olin unelma-ammattissani lentäjänä ja etenin urallani, mutta se ei tuntunut miltään.”

Solmu alkoi vähitellen aueta, kun Seppänen tutustui erääseen diakonipsykoterapeuttiin.

”Hän auttoi näkemään, että minulla on lupa olla olemassa ihan sellaisena kuin olen. Hyväksyntää ei tarvitse ansaita hienoilla suorituksilla.”

Oman elämän ihme

Kipuili olemisen tyhjyyden kanssa johdati Seppäsen myös Raamatun äärelle. Tosin sitä hän luki aluksi vaimoltaan salaa.

”Ajattelin, että se on heikkouden merkki, kun aikuinen mies turvautuu Raamattuun. En halunnut näyttäytyä heikkona vaimoni silmissä.”

Henkilökohtaisen elämänkriisin lisäksi uskonprosessia joudutti myös oman lapsen vakava sairastuminen.

”Ennusteet olivat synkkiä ja pojan odotettiin kuolevan. Minulle tuli tunne, ettei elämä ole mitenkään hallinnassani. Se pisti polvilleen.”

Vastoin lääkäreiden oletuksia poika selvisi, ja on nykyään onnellinen perheenisä.

”Sitä pidän yhtenä oman elämäni ihmeistä. Uskon vahvasti, että kyse oli Jumalan suojeluksesta.”

Lopullisesti Seppäsen usko sinetöityi eräässä helluntaiseurakunnan kokouksessa, johon hän oli mainoksen houkuttelemana mennyt.

”Ihmisiä, jotka toivoivat puolestansa rukoiltavan, pyydettiin nousemaan ylös. Nousin, enkä tippaakaan välittänyt, vaikka kaikki näkivät.”

”Kotiin palattuani kerroin vaimolle, että nyt minulla on rauha.”

Kiitollinen mieli

Seppänen kertoo, että hänellä on vankka luterilainen identiteetti. Se on vapauttanut hänet toimimaan sujuvasti myös muiden suuntausten kanssa.

”Käyn paljon puhumassa muuallakin kuin luterilaisen kirkon tilaisuuksissa. Kannatan lämpimästi ekumeniaa.”

Puhujana Seppänen ei halua olla auktoriteetti, joka julistaa sitä yhtä ainoaa oikeaa kaavaa olla kristitty.

”Luotan, että ihminen itse kyllä löytää Jumalan sanan äärellä ja rukoillen oikean tien, jos niin haluaa.”

Nykyään Seppänen jo osaa arvostaa saavutuksiaan ja olla kiitollinen monista asioista.

”Tietysti tunnen syvää kiitollisuutta perheestäni ja siitä, että olen saanut palvella eri tehtävissä – ensin ilmavoimissa ja nyt Kansan Raamattuseurassa.”

”Päällimmäisenä kaikista on kiitollisuus siitä, että Jumala on ollut minulle niin armollinen. Tietyissä elämänvaiheissa olen ollut uskoton Jumalalle, mutta Hän on aina ollut uskollinen minulle.”